

# **Årsredovisning facknämnder 2016**

Kommunstyrelsen

# Innehållsförteckning

|   |           |
|---|-----------|
| <b>1 Inledning</b> .....  | <b>3</b>  |
| <b>2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag</b> ..... | <b>4</b>  |
| 2.1 Människor möts i Borås .....                                | 4         |
| 2.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....              | 5         |
| 2.3 Företagandet växer genom samverkan .....                    | 6         |
| 2.4 Livskraftig stadskärna.....                                 | 7         |
| 2.5 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande .....    | 9         |
| 2.6 Goda resvanor och attraktiva kommunikationer .....          | 10        |
| 2.7 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....                | 12        |
| 2.8 Ekonomi och egen organisation .....                         | 13        |
| <b>3 Nämndens verksamhet 1</b> .....                            | <b>16</b> |
| 3.1 Stadskansliet .....   | 16        |
| 3.2 Resultat .....  | 16        |
| 3.3 Budgetavvikelse .....                                       | 17        |
| 3.4 Verksamhetsanalys .....                                     | 18        |
| <b>4 Nämndens verksamhet 2</b> .....                            | <b>35</b> |
| 4.1 Kommungemensam verksamhet.....                              | 35        |
| 4.2 Resultat .....  | 35        |
| 4.3 Budgetavvikelse .....                                       | 35        |
| 4.4 Verksamhetsanalys .....                                     | 37        |
| <b>5 Verksamhetsmått</b> .....                                  | <b>38</b> |
| 5.1 Egen organisation .....                                     | 38        |
| <b>6 Investeringar</b> .....                                    | <b>38</b> |

# 1 Inledning

Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomi, och särskilt ägna sig åt målsättnings-, framtids- och uppföljningsfrågor samt strategiskt arbete.

Visionen Borås 2025 är den övergripande målbilden för Borås Stads verksamhet. De första analyserna av målområdena presenterades i årsredovisningen för 2014, och en vidareutveckling av metoden för utvärdering av vision Borås 2025 fortgår. För att skapa en förståelse för hur Borås Stads olika delar inom ”styr och ledning” hänger ihop har alla chefer i Borås Stad utbildats. En viktig del i denna utbildning är att visa hur all styrning utgår från visionen Borås 2025. I samband med detta visas det så kallade visionsspelet. Spelet öppnar för diskussion kring hållbar utveckling, och verksamheterna kan arbeta utifrån målområdena i en hållbar riktning. Från och med hösten 2016 ingår denna utbildning i den obligatoriska introduktionen av nya chefer i Borås Stad.

Uppbyggnaden av det textila klustret har under året följt intentionerna i visionen Borås 2025. Borås ses numera som Sveriges och Nordens naturliga kompetenscentrum inom textil och mode. I juni fick staden uppdraget att genom den Europeiska organisationen ACTE leda den europeiska textila utvecklingen framåt till 2019 i och med att Ulf Olsson valdes till ordförande i organisationen.

Under året har Trafikverket sänt Lokaliseringsutredningen Bollebygd-Borås på samråd. Borås Stad har i sitt svar förordat en tunnel under staden med centralt stationsläge. Trafikverket har sammanställt remissvaren. När Borås Stad nått avtal med Sverigeförhandlingen kan Trafikverket besluta om val av korridor. Den 10 juni tog Borås Stad och Sverigeförhandlingen varandra i hand på att skapa förutsättningar för 12 500 bostäder i Borås före 2035 samt en medfinansiering och förskottering på 228 mnkr. Förhandlingarna fortsätter under 2017.

Avdelningen Strategisk samhällsplanering har i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Översiktsplanen ska vägleda kommunen i strategiska beslut och prioriteringar som rör den fysiska planeringen och utvecklingen. Under 2016 har arbetet pågått med att ta fram en samrådshandling som går ut på remiss i januari 2017. Våren 2016 ägnades åt en omfattande dialog kring översiktsplanens inriktning. Avdelningen träffade såväl tjänstemän och politiker som allmänheten i samtal kring framtidsscenarier. Med dialogen som grund har ett förslag till översiktsplan upprättats som nu lämnas remiss under våren 2017. Målet är att ha en beslutad översiktsplan vid årsskiftet 2017/2018.



Intresset för etablering är fortsatt stort. Industrimark har detaljplanerats under året och försäljningen av de nya områdena har startat. Alla tomter på Viared Norra har sålts. Försäljningen av Viared Västra har inletts och flera företag har startat sin byggprocess. Arbetet med att ta fram ytterligare mark fortsatte under året.

Efter beslut i Kommunfullmäktige i januari 2016 har även avdelningen Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) inrättats under hösten 2016. Avdelningen har som uppdrag och ansvarsområde att arbeta långsiktigt med att försvåra för kriminell verksamhet, och för oegentligheter och korruption att få fäste i Borås Stads verksamheter. De ska även stödja och driva nätverk och samarbeten för konkreta åtgärder mot oegentligheter, korruption, organiserad brottslighet, gängkriminalitet, våldsbejakande extremism, våld i nära relation samt hedersrelaterat våld. Ytterligare ska de inrätta en visselblåsarfunktion i Borås Stad och ansvara för Borås Stads säkerhets- och försäkringsfrågor.

Året har också inneburit fortsatt arbete med den nya IT-plattformen och de sista användarna är nu överflyttade till den nya miljön.

## 2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

### 2.1 Människor möts i Borås

| Kommunfullmäktiges indikatorer  | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|---|-------------|-------------|---------------|----------------|
|  Antal genomförda medborgardialoger. | 2           | 1           | 2             | 1              |
|  Antal gästnätter i Borås.           | 181 394     | 201 960     | 200 000       | 201 527        |




#### Antal genomförda medborgardialoger.



Dialog Mitt Borås 2035. Samtal och skapa förståelse för hur Borås ska utvecklas. Tjänstemän och politik på plats varje vecka i Orangeriet under våren.

#### Antal gästnätter i Borås.

Januari till december 2016 blev det 201 527 belagda bäddar. Målet har nåtts med marginal.



#### 2.1.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag  | Status År 2016   | Kommentar   |
|--|--|---|
| Kommunstyrelsen uppdras att leda arbetet för att under 2015 genomföra förbättringar av valfriheten inom hemtjänsten samt tillse konkurrensneutrala villkor. I förbättringarna ska följande ingå:- resultatenheter för hemtjänsten i egen regi införs, - självkostnadsberäkningen görs om då den nuvarande inte är tillräckligt uppdaterad,- ersättningssystemet ska uppnå kraven på konkurrensneutralitet,- valsituationen i hemtjänsten ska stimulera aktiva, medvetna och självständiga val. |  Genomfört        | Införandet av resultatenheter hanteras i organisationsöversynen som pågår. Självkostnadsberäkningen enligt LOV har under hösten 2016 uppdaterats och är nu anpassade de förhållanden som nu råder.  |
| Avskaffandet av de delade turerna som är ett pilotprojekt i Stadsdel Norr ska utvärderas och faktorer som effektivitet, konsekvenser för brukarna, kostnader samt personalens hälsa ska särskilt belysas. De delade turerna får avskaffas inom ram. Inga särskilda medel avsätts.  |  Delvis genomfört | Kommunstyrelsen fick i juni 2015 en redovisning av Stadsdelsnämnds Norrs arbete med att ta bort de delade turerna. Stadsdelsnämnd Öster startade arbetet med att avskaffa delade turer i april 2016 och Väster har startat detsamma i augusti 2016. Sociala omsorgsförvaltningen har startat arbetet i vissa verksamheter. En redovisning för hela kommunen kommer att lämnas under våren 2017. |
| Kostnaderna för platserna på Borås Stads Vård- och omsorgsboenden är markant högre än snittet i Västra   |  Genomfört        | Borås kostnader för vård- och omsorgsboenden ligger i paritet med snittet i länet varför uppdraget anses genomfört. Jämförelser görs  |





| Uppdrag   | Status År 2016   | Kommentar  |
|---|--|--|
| Götaland. Kommunstyrelsen uppdras utreda varför det är så samt föreslå åtgärder för att kostnaden skall ligga i paritet med snittet i länet.  |  | istället med sju likhetsutsökta kommuner (Helsingborg, Jönköping, Karlstad, Eskilstuna , Gävle, Halmstad och Sundsvall) då Borås ligger något över snittet här. Slutrapport, översyn av äldreomsorgens kostnader presenteras på Kommunstyrelsen 30/1 2017. |
| Olika typer av boenden ska finnas, från trygghetsboenden till kompletta vård- och omsorgsboenden. Kommunen har en viktig roll i att stimulera tillkomsten av sådana boenden. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ändra bostadsbolagens ägardirektiv för att möjliggöra det. |  Genomfört        | Skrivning är införd i bostadsbolagens ägardirektiv som gäller från och med bolagsstämmorna 2016-03-31.   |
| Kommunstyrelsen uppdras att verka för att det i Borås inrättas en mottagning för sprututbyte.   |  Delvis genomfört | Borås deltar i och genomför en förstudie om sprututbytesprogram tillsammans med Västra Götalandsregionen. Förstudien pågår till maj 2016. Ingen rapport har ännu inkommit till Borås Stad.   |

## 2.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

### 2.2.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag   | Status År 2016   | Kommentar  |
|---|--|--|
| En översyn av ersättningen till friskolor med tillhörande fritidshem samt ersättningen till de fristående förskolorna ska göras under 2015 i syfte att tillse likvärdiga konkurrensvillkor mellan den kommunala skolan och de fristående aktörerna. Kommunstyrelsen ska göra en översyn av ersättningen till skolor där ersättningen följer de enskilda eleverna. |  Ej genomfört     | Arbetet pågår, samråd har skett med friskolorna. Samordnas nu med den nya Grundskolenämnden som kommer att fördela resurser till sina enheter. Kommer troligtvis att gälla fr o m ht 2017 eller från budgetåret 2018.  |
| En utredning om skolstrukturen där användning, förändringar och var nya skolor ska byggas ska tas fram. Utredningen ska även innefatta hur Borås Stad ska möta en växande förskolas behov av lokaler.   |  Delvis genomfört | Arbetet med utredningen påbörjades i mitten av maj 2016. Utredningen har kommit fram till ett antal förslag till åtgärder som syftar till att utveckla samverkan och samordning mellan berörda förvaltningar och nämnder. I utredningen föreslås även ett antal grundprinciper som ska vara vägledande vid lokalresursplaneringen. Förslagen har sammanställts i en åtgärdsplan som verkställs av berörda nämnder och förvaltningar under 2017. Genomförandet av föreslagna åtgärder och grundprinciper förväntas ge underlag för var och när nya skolor ska byggas, samt hur Borås Stad ska möta en växande förskolas behov av lokaler. |

## 2.3 Företagandet växer genom samverkan

| Kommunfullmäktiges indikatorer   | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|--|-------------|-------------|---------------|----------------|
|  Tillgång till mark för företagande, m2.                                  | 341 900     | 400 000     | 250 000       | 250 000        |
|  Borås Stads näringslivsklimat - ranking enligt Svenskt näringsliv.       | 36          | 47          | 35            | 106            |
|  Företagsklimat enl. öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, Nöjd Kund Index |             |             | 63            | 62             |
|  Sysselsättningsgrad (20-64 år), %.                                       | 79,7        | 77,7        | 78            | 78             |

### Tillgång till mark för företagande, m2.

Målvärdet är uppfyllt då det för nuvarande finns 250 000 m2 mark tillgängligt.

### Borås Stads näringslivsklimat - ranking enligt Svenskt näringsliv.

Attitydundersökning som fångar företagsledarnas känslor/attityder till stadens arbete i stort. Vi analyserar resultatet.




### Företagsklimat enl. öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, Nöjd Kund Index

Förbättringsarbetet i förvaltningarna pågår. Beslut fattat om näringslivets servicecenter.

### Sysselsättningsgrad (20-64 år), %.

Sysselsättningsgraden 78% avser 2015.

## 2.3.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag   | Status År 2016   | Kommentar  |
|---|--|--|
| En näringslivsstrategi ska tas fram under 2015. Strategin ska syfta till att förenkla byråkratin för näringslivet, att minska kommunens konkurrens med näringslivet, att skapa förutsättningar för ett förbättrat näringslivsklimat samt att Borås ska uppnå bättre resultat i mätningar av företagsklimatet. |  Genomfört        | KS antog näringslivsstrategin den 22 augusti. (Näringsliv) KF antog strategin i 29 sept. Ärendet är avslutat.  |
| Kommunstyrelsen uppdras att etablera funktionen företagslots, med "en dörr in"-princip, i Borås Stads verksamheter.   |  Genomfört        | KS Tog beslut att inrätta en ny funktion "Företagens servicecenter" den 12 december. Detta uppdrag behandlades i förslaget och löses i och med inrättandet av funktionen. Ärendet är avslutat.   |
| Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2015 utarbeta ett markstrategiskt program. Borås Stad är en betydande markägare som behöver kunna erbjuda färdig  |  Delvis genomfört | Riktlinjer för markförvärv och försäljning har varit ute på remiss under slutet av 2016. Förslaget är framtaget för att fastlägga de riktlinjer som ska gälla för att långsiktigt säkerställa erforderlig mark för samhällets expansion och att skapa en |

| Uppdrag  | Status År 2016 | Kommentar   |
|--|----------------|---|
| tomtmark för företag och institutioner som en naturlig och självklar del i kommunens näringslivspolitik. I programmet ska redovisas ambitioner och syn på kommunens markinnehav, markanvändning, markanvisningar och markpriser.   |                | tydlighet i förvaltningen av kommunens mark. Förslaget innehåller vägledning kring synsätt på behoven av mark för rekreation och friluftsliv, naturvård, ekonomisk förvaltning, markreserv och möjlighet att påverka samhällsbyggandet. |
| Under 2016 ska Borås Stad kartlägga vilka löften eller garantier riktade mot näringslivet, till exempel när det gäller svarstider och handläggningstider, som näringsidkare skulle ha mest nytta av. Dessa garantier bör införas så fort som möjligt.  | ● Genomfört    | KS tog beslut att inrätta en ny funktion "Företagens servicecenter" den 12 december. Detta uppdrag behandlades i förslaget och införes i och med inrättandet av funktionen. Ärendet är avslutat.  |
| Kommunstyrelsen uppdras att inom ramen för Näringslivsavdelningen skapa ett servicecenter för företag. I ett servicecenter ska bland annat följande ingå: "En väg in", tillståndslots för att underlätta tillståndsärenden, förenkla för företags etableringar samt samordning av kommunala förvaltningars beslutsprocesser. | ● Genomfört    | KS tog beslut att inrätta en ny funktion "Företagens servicecenter" den 12 december. Detta uppdrag behandlades i förslaget och införes i och med inrättandet av funktionen. Ärendet är avslutat.  |

## 2.4 Livskraftig stadskärna

| Kommunfullmäktiges indikatorer                                | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|---|-------------|-------------|---------------|----------------|
| ■ Antal nya bostäder i detaljplan i stadskärnan.              | 0           | 40          | 100           | 0              |
| ■ Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum. | 118         | 85          | 200           | 147            |
| ■ Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort                 |             | 302         | 500           | 302            |
| ● Handelsindex – attraktiv handel.                            | 111         |             | 108           | 111            |

### Antal nya bostäder i detaljplan i stadskärnan.

Utfallet avser 2016 och under den perioden tillkom laga kraftvunna detaljplaner för 0 bostäder i stadskärnan.

### Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum.

Inom centrumområdet (området vi kallar "berörd av blå linje", ungefär avgränsat i olika väderstreck av Stadshuset, Viskan, Pinnocchio och Simonsland), så bodde det 2015-12-31 totalt 2 831 personer (147 personer fler än året innan). Intressant är också att det i första hand är personer 20-29 år, samt personer 50 år eller äldre som varit tillskottet under året, samt aningen fler män än kvinnor. Källa: SCB via Demografen (Fakta för 2016 kommer våren 2017.)

## Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort

År 2015 blev 302 nybyggda lägenheter i orten Borås (nyko 00-42), varav 277 lägenheter i flerbostadshus och 25 i småhus. Förutom nybyggda bostäder ökade även antalet bostäder genom nettotillskott vid ombyggda flerbostadshus, vilket blev 31 fler lägenheter i orten Borås. (Fakta för 2016 kommer sommaren 2017.)

## Handelsindex – attraktiv handel.




Inget nytt detaljhandelsindex har tagits fram sedan 2014 av Handels Utredningsinstitut. 2014 var index 111.

### 2.4.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag   | Status År 2016     | Kommentar  |
|---|--------------------|--|
| Kommunstyrelsen uppdras att ta fram en förtättningsstrategi som ett tillägg till översiktsplanen. I strategin ska bland annat ingå en konkretisering av vad som krävs för att nå upp till visionens mål om tredubblat invånarantal i stadskärnan till 2025, vilka gröna lungor som behöver värnas särskilt, en inventering av lufttomter samt förslag på lokalisering av framtida höga hus. | ◆ Delvis genomfört | En strategi för stadens förtätning ingår i förslaget till ny översiktsplan som är på samråd våren 2017. Översiktsplanen har tydligt fokus på en förtätning, där bebyggelsen föreslås växa främst inom tätortsgränsen. Ett antal förtätningsområden föreslås, dels en utvidgad stadskärna, dels en centrumnära bebyggelse (ca 1 500 m runt stadskärnan) samt urbana stråk. Dessa är strategiskt viktiga stråk där staden kan växa med fler bostäder, arbetsplatser, handel mm. Stråken baseras bl.a. på stadbuslinjer samt gång- och cykelbanor. Förtätning utmed stråken kan därmed stärka förutsättningarna för ett hållbart resande inom staden. Inom Borås tätort bedöms ca 12 500 nya bostäder rymmas. Översiktsplanen ger också förslag på vilka grönområden som bör bevaras i samband med förtätning av staden. En mer konkretiserad strategi där marktillgång, byggbarhet m.m. vägs in kan göras inom ramen för t.ex. en fördjupad översiktsplan. |
| Under 2016 ska Kommunstyrelsen utreda hur samhällsbyggnadsnämnden kan ta betalt/kompenseras när planer tas fram för kommunens egen organisation.  | ● Genomfört        | I enlighet med Budget 2016 kommer en ny finansieringsmetod att prövas för hur Samhällsbyggnadsnämnden kompenseras när planer tas fram för kommunens egen organisation. Målet är att detaljplaneverksamheten ska finansieras enligt självkostnadsprincipen via planavtal för samtliga detaljplaner.   |
| Alla delar i byggprocessen som påverkas av Borås Stads agerande ska ses över. Det ska vara enkelt att komma igång med byggen i Borås Stad. Företag som vill bygga bostäder får snabbare beslut när det gäller planer, markanvisningar och bygglov. Kommunstyrelsen får i uppdrag att fastställa hur översynen ska gå till.  | ◆ Delvis genomfört | Arbetet pågår i ett antal arbetsgrupper.   |
| Kommunstyrelsen uppdras att under 2016 tillämpa dubbel markanvisning i minst ett fall.  | ■ Ej genomfört     | Utredning pågår om vilka projekt som kan vara lämpliga för dubbel markanvisning.   |



## 2.5 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

| Kommunfullmäktiges indikatorer  | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|---|-------------|-------------|---------------|----------------|
|  Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %. | 47          | 59,4        | 61            | 58             |
|  Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort                               |             |             | 100           | 94             |
|  Antal nya bostäder i detaljplan utanför stadskärnan.                            |             |             | 500           | 99             |

### Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %.

Siffran 58% avser statistik för 2015. PTS bredbandsstatistiken för 2016 presenteras först i mars 2017 och avser läget 2016-10-01. Målvärdet för 2016 torde ha överträffats, då såväl Stadsnätet SplitVision som privata aktörer, kommit igång med fiberinstallationer till villamarknaden i tätort och viss fiberutbyggnad skett på landsbygd.



### Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort

År 2015 blev 94 nybyggda lägenheter utanför orten Borås (utanför år nyko 501-802), varav 67 lägenheter i flerbostadshus och 27 i småhus. Förutom nybyggda bostäder ökade även antalet bostäder genom nettotillskott vid ombyggda flerbostadshus, vilket blev 11 fler lägenheter utanför orten Borås. (Fakta för 2016 kommer sommaren 2017.)

### Antal nya bostäder i detaljplan utanför stadskärnan.


2016 har antagits byggrätter för 99 bostäder utanför stadskärnan, 43 stycken i tätorten Borås, 15 i Viared och 41 i Fristad/Sparsör/Frufällan. Antalet ligger under målvärdet för 2016.

## 2.5.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag  | Status År 2016   | Kommentar   |
|--|--|---|
| Kommunstyrelsen ska samverka med stadsdelsnämnderna för att utveckla och driva på införandet av så kallade ortsråd, där medborgarna i de olika kommundelarna på ett organiserat sätt kan kommunicera med Borås Stad och föra fram för sitt område viktiga frågor. Landsbygdsutvecklingen förstärks genom ortsråden, som ligger väl i linje med vision 2025 "Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande". |  Delvis genomfört | Ett ambitiöst förslag kring ortsråd och virtuellt medborgarkontor har inkommit från Attraktiva Toarp och Framtid Fristad. Kommunfullmäktiges budget för 2017 har givit Fritids- och folkhälsönämnden konkret uppdrag att stötta ortsråd. Samarbete mellan Stadskansliet och Fritids och folkhälsoförvaltningen har startat för att möta upp förväntningar och behov, dels med egen personal och dels med en ansökan till Leader Sjuhärad för att få stöd att bygga en hållbar struktur. |
| Kommunstyrelsen ska under året presentera ett förslag som visar hur fler bostäder kan byggas efter kollektivtrafikstråken utanför Borås centralort.  |  Genomfört        | I förslaget till översiktsplan ingår en strukturbild som ska illustrera en framtidsbild för kommunens bebyggelse. Strukturbilden bygger på femkärnighet och starka kollektivtrafikstråk med goda kommunikationer. Bebyggelsen föreslås koncentreras i staden, i de fyra   |

| Uppdrag | Status År 2016 | Kommentar   |
|---------|----------------|---|
|         |                | serviceorterna Dalsjöfors, Fristad, Sandared och Viskafors samt utmed stråken mellan staden och dessa serviceorter. För att utnyttja kollektivtrafikens potential bör bostäder i första hand koncentreras inom stråkens orter eller i anslutning till större hållplatser. Genom att ta stöd i strukturbilden kan kommunens framtida bebyggelse bidra till ett utökat kollektivtrafikresande och därmed mer hållbar. |

## 2.6 Goda resvanor och attraktiva kommunikationer

| Kommunfullmäktiges indikatorer   | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|--|-------------|-------------|---------------|----------------|
|  Kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv och kollektivtrafikresandet ska öka varje år, ökning/år i %. | -1,3        | 0,2         | 4             | 2              |

### Kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv och kollektivtrafikresandet ska öka varje år, ökning/år i %.

Kollektivtrafiken har utvecklats väl under 2016 och trafiken har ökat med +2% från 2015. Under 2016 har det skett 14,6 miljoner resor med kollektivtrafiken på buss- och tåglinjer som berör Borås.

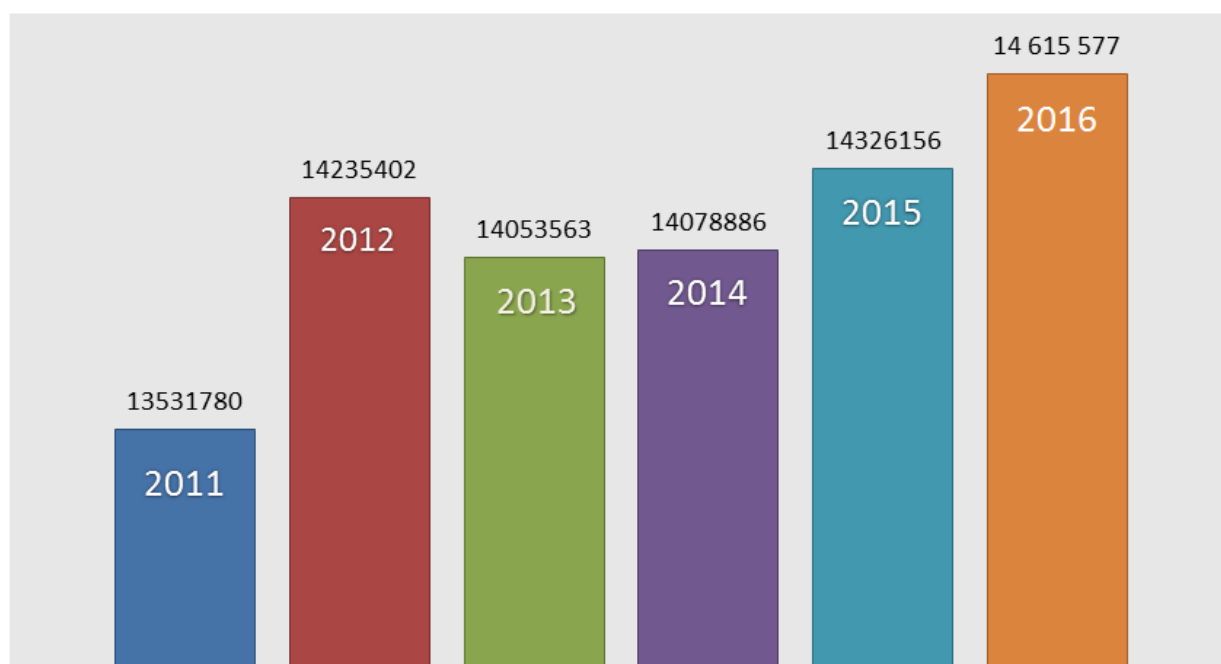
Ökningen har skett inom stadstrafiken där linje 1 har gjort en stor ökning och alla linjer utom linje 8 har ökat. En del resor kan ha flyttat från linje 8 till linje 1 eftersom linjerna går parallellt från sjukhuset – centrum.

I den övriga busstrafiken har resorna ökat. Till Viskafors/Svaneholm och till Dalsjöfors har resorna ökat mycket. Även till Fristad har resorna ökat.

I den regionala busstrafiken har resorna ökat. Resorna till Ulricehamn har ökat mycket vilket kan förklaras av ett ändrat upplägg i samband med öppnande av motorvägen på r40. Däremot har linje 100 haft en blygsam ökning i år jämfört med tidigare år. En ny linje har öppnat mellan Göteborg och Viared/Lundaskog som kan vara en del av förklaringen.

Det som fått minskat resande är tågtrafiken som fortsätter att minska i en nedåtgående spiral och linjerna 10- 16 som fortsätter minska och redan har mycket svagt resande.

## Kollektivtrafikens utveckling i Boråsområdet





### 2.6.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag  | Status År 2016     | Kommentar  |
|--|--------------------|--|
| Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2015 utreda "framtidens kollektivtrafik" och att ta ett helhetsgrepp om den långsiktiga trafikplaneringen som är påbörjad och infogad i en trafikstrategisk utredning. | ◆ Delvis genomfört | Utredningsarbetet har pågått under en längre tid. Under våren 2017 väntas en politisk förankring av arbetet.   |
| Under 2015 ska förutsättningarna för att införa skolkort till samtliga skolungdomar utredas.   | ■ Ej genomfört     | Utredning kommer att göras under 2017.   |
| Kommunstyrelsen ska utreda samt föreslå en annan lokalisering av den busstrafik som idag sker på Södra torget, i syfte att frigöra torget från busstrafiken.   | ◆ Delvis genomfört | Uppdraget ingår i uppdraget <b>Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2015 utreda "framtidens kollektivtrafik" och att ta ett helhetsgrepp om den långsiktiga trafikplaneringen som är påbörjad och infogad i en trafikstrategisk utredning.</b>  |
| Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag till åtgärder för att hjälpa anställda att minska CO2-belastningen vid resor till och från arbetet.  | ● Genomfört        | I arbetet med att minska CO2 utsläpp för personalens resor, ger Borås Stad möjlighet att få Västtrafiks årskort uppdelat per månad via nettolöneavdrag. Vi ger också möjlighet att teckna leasingavtal på cykel via bruttolöneavdrag, denna möjlighet kommer att ges två gånger om året. Personal och förhandling kommer fortsätta bevaka området. |
| Kommunstyrelsen uppdras inleda   | ◆ Delvis           | Borås Stad har med ny sträckning av väg 180 i  |

| Uppdrag   | Status År 2016 | Kommentar   |
|---|----------------|---|
| arbetet för att få med väg 180 i Trafikverkets planering. | genomfört      | listan för framtida infrastrukturprojekt som skickats till Boråsregionen. Boråsregionen är med när Västra Götalandsregionen tar fram förslag till Regionala infrastrukturplanen som pågår och förväntas komma på remiss under 2017. |

## 2.7 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

### 2.7.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag  | Status År 2016   | Kommentar  |
|--|--|--|
| Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna de insatser som krävs för att hållbarhetscertifiera stadsdelen Norrby.  |  Ej genomfört       | Uppdraget är från 2014 och hade samband med att den befintliga stadsdelen eventuellt skulle kompletteras med en nybyggd del mot centrum. Det finns idag hjälp att få från svenska Citylab för att jobba med hållbarhet i stadsdelar, men pga osäkerhet kring Götalandsbanan pågår inget arbete kring centrifiering av just Norrby. Uppdraget med hållbarhetscertifieringen bör avslutas. Arbetet med att hållbarhetscertifiera Norrby kan tas upp igen när arbetet med planprogrammet för kv Gjutaren och Verkmästaren återupptas av Samhällsbyggnadsförvaltningen.  |
| Kommunstyrelsen får i uppdrag att under året ta fram en strategi för grön IT som innebär bland annat att den IT-hårdvara som kommunen köper in ska ha en bra energi- och miljöprestanda. En utredning skall genomföras under året. |  Delvis genomfört | Vi har byggt förutsättningar för resfria möten via Lync, där vi inom kort även kommer att erbjuda möjlighet för inringda Lyncmöten för personer som vid mötestillfället inte har tillgång till dator. En lösning för "follow me print" för kommunens multifunktionsskrivare är framtagen och testad, lösningen kommer att erbjudas verksamheterna under hösten/vintern 2016. Arbetet pågår med att ta in offerter för att göra en genomlysning av hela IT miljön, en så kallad GitAudit. Under 2016 har en mätning av utskrifter gjorts, underlaget är skickat till extern leverantör för sammanställning. Väntas åter under januari 2017. Dialog har inletts med Atea kring genomlysning av IT-miljö, (GitAudit), förutom utskriftshantering. |
| Kommunstyrelsen uppdras att 2015 ta fram en vindbruksplan som ett tillägg till översiktsplanen. Tysta områden ska utredas.   |  Delvis genomfört | Landskapsanalys från Samhällsbyggnadsnämnden inväntas. Kartmaterial från Miljöförvaltningen finns för indikationer på områden som kan upplevas som tysta. Förslag till ny översiktsplan sänds på remiss 2017 och beroende på vad den tar ställning till så kan bedömning göras om vad ett tillägg bör innehålla. Energi och Klimatstrategi som gäller till 2019 finns som vägledning om framtidsbild till 2035. Miljömål finns förlängda till och med 2017, men nya miljömål ska beslutas. Trycket på att uppföra nya vindkraftverk har i princip upphört under 2016 pga bla lönsamhetsbrist.  |

| Uppdrag  | Status År 2016     | Kommentar  |    |                  |      |    |      |     |      |     |      |     |
|--|--------------------|--|----|------------------|------|----|------|-----|------|-----|------|-----|
| <p>Kommunstyrelsen får i uppdrag att fastställa en konkret ambitionsnivå gällande utbyggnadstakten inom solenergi. Ett internt investeringsstöd inrättas för att komplettera ordinarie finansiering, och därmed möjliggöra fler solcellsinvesteringar.</p> | <p>● Genomfört</p> | <div data-bbox="842 217 1382 555"> <table border="1"> <caption>producerat el och värme från solenergi</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Produktion (MWh)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2012</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>125</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>135</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>185</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p><b>Energi och Klimatstrategin</b> anger att Borås Stad ska skapa förutsättningar för ökad lokal energiproduktion. Varje strategi har huvudansvariga nämnder eller bolag. Ansvaret innebär att nämnden arbetar för att integrera strategin i sin budget och verksamhet. Som ansvariga för Solenergiproduktion anges Lokalförsörjningsnämnden, Miljö- och konsumentnämnden och de kommunala bolagen. Uppföljningen av målen i Energi- och klimatstrategin integreras i miljömålsuppföljningen. <b>Det pågår en snabb utveckling</b> inom solenergiindustrin och en ökad utbyggnad av solenergi i kommunens verksamheter sker efter hand som ekonomi och situation bedöms lämplig, se diagram 2012-2015. Budgetchefen på Stadskansliet anser att möjligheterna för LFF att bygga solceller redan finns i budget 2016 genom att LFN har en miljon kronor (1 000 000 kr) per år för detta om de har projekt där detta är lämpligt. De kommunala bolagen däremot får själva styra in kostnader för solenergi i sin egen respektive budget. <b>Kommunstyrelsen fick ytterligare bekräftelse på den höga ambitionsnivån</b> inför svar i januari 2017 på internremiss med anledning av remiss från Miljö- och energidepartementet över förslag till strategi för ökad användning av solceller samt förslag till heltäckande solcellstatistik. Ambitionerna hos de kommunala bolagen och förvaltningarna är höga om bara de rätta förutsättningarna ges. Ytterligare fastställda ambitionsnivåer anser Kommunstyrelsen vara överflödiga. Diagramkälla: Miljöförvaltningens energisamordnare.</p> | År | Produktion (MWh) | 2012 | 90 | 2013 | 125 | 2014 | 135 | 2015 | 185 |
| År   | Produktion (MWh)   |  |    |                  |      |    |      |     |      |     |      |     |
| 2012   | 90                 |  |    |                  |      |    |      |     |      |     |      |     |
| 2013   | 125                |  |    |                  |      |    |      |     |      |     |      |     |
| 2014   | 135                |  |    |                  |      |    |      |     |      |     |      |     |
| 2015   | 185                |  |    |                  |      |    |      |     |      |     |      |     |

## 2.8 Ekonomi och egen organisation

| Kommunfullmäktiges indikatorer                                 | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|--|-------------|-------------|---------------|----------------|
| <p>◆ Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.</p>         | 3,4         | 4,8         | 3,5           | 4              |
| <p>■ Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.</p> | 0           | 0,4         | 0             | 0,1            |

| Kommunfullmäktiges indikatorer               | Utfall 2014 | Utfall 2015 | Målvärde 2016 | Utfall År 2016 |
|--|-------------|-------------|---------------|----------------|
| ◆ Hälsa - 1 år utan sjukfrånvaro, andel i %. | 49,4        | 45,7        | 48            | 45,5           |

### Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Andelen sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid är 4,0 % för Stadskansliet jämfört med kommunen som helhet som har en sjukfrånvaro på 7,5 %. På en sådan liten förvaltning som Stadskansliet utgör, påverkar enskilda sjukfall statistiken i hög utsträckning. Könsuppdelad statistik visar att kvinnorna på Stadskansliet har en högre sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid än männen under perioden 151201-161231. Kvinnornas frånvaro är 5,0 % jämfört med männens sjukfrånvaro som uppgår till 2,7 % av ordinarie arbetstid. Kvinnorna har under året stått för den största sänkningen av förvaltningens sjuktal. Att tidigt fånga upp signaler på ohälsa och att tidigt initiera insatser och åtgärder är avgörande för en snabb återgång i arbete.

### Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Anledningen till ökningen är enstaka fall då avlöningsformen har bedömts lämplig. Det är sällan motiverat för Stadskansliet att avlöna timvis, varför målet bör vara uppnåbart.

### Hälsa - 1 år utan sjukfrånvaro, andel i %.

Vi ser en ökning sedan tertial 2 över andel anställda som varit helårsfriska. Sett under hela året är det dock ett sämre resultat än för 2015. Skillnaden är stor mellan kvinnor och män. Männen har det högsta värdet men ett negativt resultat medan kvinnorna har ett något lägre resultat men istället en positiv utveckling. Männen har försämrat sina siffror från 66,7% i början av 2016 till 54,9 % i slutet av året. Medan kvinnorna istället har gått från 34,8 % till 36,0%. En liten men positiv ökning.

Stadskansliet arbetar systematiskt med hälsofrämjande arbetsmiljöarbete, med målet att andelen friska medarbetare ska öka i det längre perspektivet.

## 2.8.1 Kommunfullmäktige

| Uppdrag   | Status År 2016     | Kommentar  |
|---|--------------------|--|
| Kommunstyrelsen uppdras att utreda Servicekontoret i syfte att utveckla mark- och entreprenadverksamheten som erbjuds annan än Borås Stad. I övrigt ska belysas vilka delar av verksamheten som kan utföras av annan aktör. | ◆ Delvis genomfört | Utredningen är genomförd. Remiss är ställd till Servicenämnden för synpunkter. Ärendet beräknas att tas upp i KS i februari-mars och KF i mars-april 2017. |
| Kommunstyrelsen uppdras att utreda ett eventuellt införande av en beställarenhet för kommunens samlade verksamheter där lagen om valfrihet tillämpas eller där verksamhet bedrivs på entreprenad.                           | ◆ Delvis genomfört | I samband med organisationsöversynen har förfrågningsunderlag och avtal där lagen om valfrihet tillämpas samlats under Kommunstyrelsen.                    |
| Kommunstyrelsen ansvarar för att Saltedads campingverksamhet säljs alternativt läggs ut på entreprenad under 2015. Marken   | ◆ Delvis genomfört | Ärendet ligger för politisk beredning.   |

| Uppdrag   | Status År 2016     | Kommentar  |
|---|--------------------|--|
| ska ej säljas.  |                    |  |
| Kommunstyrelsen ska utreda om driften av Stadsparksbadet lämpligare kan ske på entreprenad.   | ◆ Delvis genomfört | Förutsättningen är kommersiell verksamhet utan subvention och med rimlig prissättning. Ett underlag är under framtagande. Med verksamhetens nuvarande finansieringsgrad behöver prisnivåerna ökas med ca 60-65% allt annat oförändrat.   |
| Kommunstyrelsen ska i samverkan med de kommunala bostadsbolagen utreda en ökad samordning av bolagens administration.   | ◆ Delvis genomfört | Utredning pågår.   |
| Kommunstyrelsen uppdras att utreda förutsättningarna för att införa utmaningsrätt i lämpliga verksamheter senast halvårsskiftet 2016.   | ◆ Delvis genomfört | Ett förslag till regelverk presenterades på Kommunstyrelsens sammanträde den 20 juni. Ärendet drogs ur. Eventuellt reviderat regelverk tas upp i Kommunstyrelsen under våren 2017.   |
| Staden har behov en samlad "Plan för personal- och kompetensförsörjning". Planen ska bidra till att säkerställa verksamhetens kvalitet och uppdrag mot kommuninvånarna. Planen ska behandla hur Borås Stad ska attrahera, rekrytera, introducera, behålla, utveckla och avveckla kompetens. Omvärldsanalys och löneöversynsprocess ska redovisas i underlag för planen. | ◆ Delvis genomfört | För att skapa en tydlig bild av framtidens kompetensbehov behövs det förvaltningsspecifika planer. Idag finns en mall framtagen och därefter har tre planer arbetats fram. En för funktionshinderverksamheten, en för äldreomsorgen och en för hälso- och sjukvård. Under våren 2017 kommer samtliga förvaltningar få uppdrag att ta fram sin förvaltningsspecifika plan. En översyn av villkor för kompetensutveckling pågår och byggandet av intranätsidor har påbörjats. Kompetensförsörjningsplanen planeras att behandlas av Kommunstyrelsen under februari 2017. Intranätsidor finns nu publicerade. |
| Under 2016 ska ett kunskapscentrum startas som får i uppgift att arbeta mot korruption och organiserad brottslighet och för ökad säkerhet i kommunen. Centret ska också vara en resurs i Borås Stads arbete mot våld i nära relationer.   | ● Genomfört        | Arbetet pågick enligt plan, avdelningschef och utredare blev rekryterade och började sina anställningar under augusti och september.   |
| Under 2016 ska samtliga förvaltningar ta fram könsdelad statistik för att möjliggöra analys av resursfördelning ur ett genusperspektiv. Stadskansliet ska under året ta fram konkreta exempel för hur arbetet med jämställdhetsintegrerad budget kan genomföras.  | ◆ Delvis genomfört | Arbetet med tydlig exemplifiering kring stegvist införande av jämställdhetsintegrerad budget pågår och presenteras succesivt under 2017. Verksamhetsstatistik redovisas för olika verksamheter.  |

# 3 Nämndens verksamhet 1

## 3.1 Stadskansliet

## 3.2 Resultat

### Ekonomiskt sammandrag

| Tkr   | Bokslut 2014    | Bokslut 2015    | Budget 2016     | Bokslut 2016    | Avvikelse      |
|---|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|----------------|
| Statsbidrag                                       | 2 183           | 2 196           | 2 385           | 2 303           | -82            |
| Avgifter och övriga intäkter                      | 58 419          | 64 148          | 50 454          | 59 108          | 8 654          |
| <b>Summa intäkter</b>                             | <b>60 602</b>   | <b>66 344</b>   | <b>52 839</b>   | <b>61 411</b>   | <b>8 572</b>   |
| Personal  | -61 392         | -84 372         | -84 868         | -88 845         | -3 977         |
| Lokaler   | -5 502          | -7 352          | -6 550          | -7 735          | -1 185         |
| Övrigt  | -64 184         | -66 140         | -42 480         | -58 230         | -15 750        |
| Kapitalkostnader                                  | -9 938          | -10 057         | -9 702          | -9 842          | -140           |
| <b>Summa kostnader</b>                            | <b>-141 016</b> | <b>-167 921</b> | <b>-143 600</b> | <b>-164 652</b> | <b>-21 052</b> |
| Buffert (endast i budget)                         |                 |                 |                 |                 |                |
| <b>Nettokostnad</b>                               | <b>-80 414</b>  | <b>-101 577</b> | <b>-90 761</b>  | <b>-103 241</b> | <b>-12 480</b> |
| <b>Kommunbidrag</b>                               | <b>73 823</b>   | <b>83 060</b>   | <b>90 761</b>   | <b>90 761</b>   | <b>0</b>       |
| <b>Resultat efter kommunbidrag</b>                | <b>-6 591</b>   | <b>-18 517</b>  | <b>0</b>        | <b>-12 480</b>  | <b>-12 480</b> |
| <b>Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat</b> |                 |                 |                 |                 |                |
| <b>Resultat jfr med tillgängliga medel</b>        | <b>-6 591</b>   | <b>-18 517</b>  | <b>0</b>        | <b>-12 480</b>  | <b>-12 480</b> |
| <b>Ackumulerat resultat</b>                       | <b>5 000</b>    | <b>5 000</b>    | <b>3 543</b>    | <b>3 543</b>    | <b>0</b>       |

### Resultatanalys

Kommunbidraget för Stadskansliet uppgick till 90,8 mnkr medan nettokostnaden blev 103,2 mnkr, dvs 12,4 mnkr högre än kommunbidraget. Under året har kostnaderna för den nya IT-plattformen varit 11,7 mnkr högre än budgeterat. Dessa finansieras genom öronmärkta medel från bokslutet 2012. Under året har även kostnader avseende omorganisationen belastat Stadskansliet. Dessa har uppgått till 3,3 mnkr vilket inte var budgeterat. Bortsett från de två ovan nämnda faktorerna så visar verksamheterna ett positivt resultat på 2,6 mnkr.



## 3.3 Budgetavvikelse

### Verksamheternas nettokostnader

| Tkr   | Bokslut 2014 | Bokslut 2015 | Budget 2016 | Bokslut 2016 | Avvikelse |
|---|--------------|--------------|-------------|--------------|-----------|
| <b>Kommunledning</b>                            |              |              |             |              |           |
| Intäkter  | 7 801        | 8 681        | 1 829       | 4 699        | 2 870     |
| Kostnader                                       | -64 922      | -75 429      | -77 143     | -78 964      | -1 821    |
| Resultat  | -57 121      | -66 748      | -75 314     | -74 265      | 1 049     |
| <b>IT-kostnader (ny plattform och licenser)</b> |              |              |             |              |           |
| Intäkter  |              |              |             |              |           |
| Kostnader                                       | -19 708      | -28 210      | -12 333     | -24 122      | -11 789   |
| Resultat  | -19 708      | -28 210      | -12 333     | -24 122      | -11 789   |
| <b>Kommunikation</b>                            |              |              |             |              |           |
| Intäkter  | 827          | 781          | 650         | 594          | -56       |
| Kostnader                                       | -10 162      | -9 910       | -10 345     | -9 590       | 755       |
| Resultat  | -9 335       | -9 129       | -9 695      | -8 996       | 699       |
| <b>Administrativ service (juridik)</b>          |              |              |             |              |           |
| Intäkter  | 360          | 370          | 362         | 922          | 560       |
| Kostnader                                       | -3 257       | -4 074       | -3 806      | -3 847       | -41       |
| Resultat  | -2 897       | -3 704       | -3 444      | -2 925       | 519       |
| <b>Personaladministration</b>                   |              |              |             |              |           |
| Intäkter  | 14 177       | 19 495       | 12 728      | 19 092       | 6 364     |
| Kostnader                                       | -14 380      | -19 334      | -13 038     | -18 460      | -5 422    |
| Resultat  | -203         | 161          | -310        | 632          | 942       |
| <b>Nämnd- och styrelseverksamhet</b>            |              |              |             |              |           |
| Intäkter  | 1            | 5            | 0           | 6            | 6         |
| Kostnader                                       | -10 222      | -12 304      | -11 756     | -12 887      | -1 131    |
| Resultat  | -10 221      | -12 299      | -11 756     | -12 881      | -1 125    |
| <b>Markreserv</b>                               |              |              |             |              |           |
| Intäkter  | 20 817       | 20 918       | 20 500      | 20 703       | 203       |
| Kostnader                                       | -11 966      | -12 634      | -9 305      | -11 203      | -1 898    |
| Resultat  | 8 851        | 8 284        | 11 195      | 9 500        | -1 695    |
| <b>Miljö- och hälsoskydd</b>                    |              |              |             |              |           |
| Intäkter  |              |              |             |              |           |
| Kostnader                                       | -140         | -140         | -140        | -140         | 0         |
| Resultat  | -140         | -140         | -140        | -140         | 0         |
| <b>Totalförsvaret och samhällsskydd</b>         |              |              |             |              |           |

| Tkr                            | Bokslut 2014 | Bokslut 2015 | Budget 2016 | Bokslut 2016 | Avvikelse |
|--------------------------------|--------------|--------------|-------------|--------------|-----------|
| Intäkter                       | 2 183        | 2 217        | 2 385       | 2 242        | -143      |
| Kostnader                      | -2 438       | -2 583       | -2 485      | -1 688       | 797       |
| Resultat                       | -255         | -366         | -100        | 554          | 654       |
| <b>Väghållning inom tätort</b> |              |              |             |              |           |
| Intäkter                       |              |              |             |              |           |
| Kostnader                      | -500         | 0            | 0           | -531         | -531      |
| Resultat                       | -500         | 0            | 0           | -531         | -531      |
| <b>Näringsliv</b>              |              |              |             |              |           |
| Intäkter                       | 2 137        | 2 266        | 2 210       | 4 122        | 1 912     |
| Kostnader                      | -1 021       | -1 045       | -1 007      | -994         | 13        |
| Resultat                       | 1 116        | 1 221        | 1 203       | 3 128        | 1 925     |
| <b>Bostäder</b>                |              |              |             |              |           |
| Intäkter                       | 12 299       | 11 599       | 12 175      | 9 031        | -3 144    |
| Kostnader                      | -871         | -855         | -813        | -804         | 9         |
| Resultat                       | 11 428       | 10 744       | 11 362      | 8 227        | -3 135    |
| <b>Vård och omsorg</b>         |              |              |             |              |           |
| Intäkter                       |              |              |             |              |           |
| Kostnader                      | -1 429       | -1 391       | -1 429      | -1 422       | 7         |
| Resultat                       | -1 429       | -1 391       | -1 429      | -1 422       | 7         |
| <b>Totalt</b>                  |              |              |             |              |           |
| Intäkter                       | 60 602       | 66 332       | 52 839      | 61 411       | 8 572     |
| Kostnader                      | -141 016     | -167 909     | -143 600    | -164 652     | -21 052   |
| Resultat                       | -80 414      | -101 577     | -90 761     | -103 241     | -12 480   |

## 3.4 Verksamhetsanalys

### 3.4.1 Kommunledning

#### 3.4.1.1 Gemensam administration

Verksamheten avser Stadskansliets administrativa kostnader samt förvaltningens lokalkostnader. Årets resultat uppgick till -4 519 tkr jämfört med budget, främst beroende på kostnader för omorganisationen som togs centralt på -3 313 tkr. Övrig avvikelse beror på högre personalkostnader än budgeterat, men här ingår även kostnader för avdelningarnas personalutbildning och kompetensutveckling som lika väl hade kunnat belasta respektive avdelning.

Borås Stad arbetar för att främja den lokala utvecklingen i hela kommunen. *Lokal utveckling*, som finansieras genom centralt avsatta medel, bokförs också under den gemensamma administrationen. År 2016 beviljades ansökningar till en total kostnad av ca 1 800 tkr. Exempel på vad beviljade projekt ska åstadkomma är ökad hembygdkunskap, handikappanpassade möbler, hörhjälpmedel, företagsmessa, solceller och en båtramp med parkering.

### **Ny nämnd- och förvaltningsorganisation**

Kommunfullmäktige gav i mars 2016 Kommunstyrelsen i uppdrag att förbereda och genomföra den nya nämnd- och förvaltningsorganisationen med start i januari 2017. Kommunstyrelsen har genom sin styrgrupp för översynen av organisationen svarat för ledningen av omställningsarbetet. Kommunchefen varit ansvarig tjänsteman.

Omställningen från stadsdelsnämnder och stadsdelsförvaltningar till facknämnder och fackförvaltningar har involverat många av stadens medarbetare och funktioner. Sammantaget har utöver ledningsgrupp och förvaltningschefer drygt 20 arbetsgrupper svarat för analys-, planerings- och genomförandeuppgifter. Stadskansliet har, i samarbete mellan i första hand personal- och förhandlingsavdelningen, ekonomistyrning och kommunikationsavdelningen, svarat för ledningen av det praktiska arbetet. Väsentliga delar i omställningsarbetet har bl.a. varit avveckling av befintliga nämnder och förvaltningar, organisation av nya förvaltningar, uppgifts- och ekonomisk fördelning mellan nämnder och förvaltningar, rekrytering av medarbetare och kommunikation internt och externt. Verksamhets- och stödsystem har anpassats till den nya organisationen t.ex. löne- och redovisningssystem.

Stadens medarbetare har fortlöpande fått information om översynen via intranätet och personaltidningen Saxon. Kommuninvånarna har informerats om förändringen via hushållstidningen Såklart Borås samt kommunens externa webbsidor. Särskilda informationsfoldrar om organisationsförändringen på bl.a. finska, arabiska och persiska finns tillgängliga på mötesplatser och bibliotek. Samtliga insatser och åtgärder har haft målsättningen att invånarna i Borås Stad ska erhålla en likvärdig service oavsett var de bor. Fortfarande kvarstår dock en del arbete innan allt är på plats, det gäller bla lokalfrågor där alla verksamheter och medarbetare får sin definitiva placering först under 2017. I allt väsentligt har dock omställningen till ny nämnd- och förvaltningsorganisation fungerat väl.

### **Handlingsplan för förskola, grundskola och gymnasium**

Kommunstyrelsens förhandlingsdelegation gav under hösten kommunchefen i uppdrag att ta fram en handlingsplan med förslag till förbättringar inom förskola, skola och gymnasium. Kommunchefen har genomfört uppdraget tillsammans med en partssammansatt arbetsgrupp. Deltagare har varit förvaltningscheferna för Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen och Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen tillsammans med representanter för Lärarnas riksförbund, Lärarförbundet samt personalchef, förhandlingschef och organisationsutredare. Arbetsgruppen redovisade vid årsskiftet 28 förslag inom tre områden, lönebildning, arbetsvillkor och kompetens- och personalförsörjning. Förhandlingsdelegationen har därefter beslutat anta handlingsplanen.

#### **3.4.1.2 Sekretariatet**

Avdelningen har sekreterarskap för Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen och sköter diariet, handlingar inför sammanträden, protokoll samt närarkiv för förvaltningen. Sekretariatet sköter sekreterarskap i Arvodesdelegationen, Kommunfullmäktiges valberedning och Representationskommittén, samt handlägger kommitténs ärenden. Sekretariatet är också systemägare och förvaltare för Borås Stads centrala ärendehanteringssystem. För perioden blev det en negativ budgetavvikelse, -869 tkr, på grund av högre lönekostnader än budgeterat under året.

### **3.4.1.3 Ekonomistyrning**

Ekonomistyrning ansvarar för kommunens centrala och övergripande ekonomiska planering, uppföljning och styrning. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över kommunens nämnder och bolag utgör grunden i arbetet. Det innebär bland annat beredning av nämndernas förslag respektive redovisning inför beslut om kommunens årsbudget och årsredovisning. Avdelningen ansvarar också för finansverksamheten med kommunens internbank för bolagen.

Den svenska ekonomin har utvecklats väl de senaste två åren och har nu uppnått konjunkturell balans. Det rekordlåga ränteläget består, liksom den låga inflationen, som varit sedan finanskrisen 2008. En svag internationell utveckling håller nere BNP-tillväxten, men i Sverige har vi sett en relativt stark inhemsk efterfrågan som motvikt till en svag export. Räntan bedöms även fortsättningsvis vara extremt låg även om det finns signaler på att vi så småningom är på väg mot något normalare räntenivåer. Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar när kostnaderna som en följd av den demografiska utvecklingen ökar mer än intäkterna de kommande åren.

Under året har arbetet fortsatt med att utveckla den ekonomiska styrningen. För att följa upp indikatorer och uppdrag inom samtliga verksamheter och målområden används vårt styr- och ledningssystem Stratsys. Samarbetet i uppföljningsarbetet har utvecklats tillsammans med avdelningen Kvalitet & Utveckling. Arbetet under året har till stor del präglats av förberedelser inför den nya nämnsorganisationen med verksamhetsnämnder. Avdelningen har planerat för en fortsatt god uppsikt av ekonomi och verksamhet i nya och gamla nämnder. Ett nytt internhyressystem har tagits fram och införs från 2017.

Kommunstyrelsen beslutade i augusti 2016 om en förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen och detta arbete har varit omfattande under året.

Ett förslag till reviderade riktlinjer och regler för finansverksamheten har tagits fram för beslut i början av 2017. Förslaget innebär bland annat att även ansvaret för räntebindning och inte bara kapitalbindning centraliseras. Borås Stad har under 2016 behållit sin höga kreditvärdering AA+ hos kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's.

Årets resultat blev -240 tkr sämre än budgeterat, främst beroende på högre kostnader för konsultationer och IT än beräknat.

### **3.4.1.4 Personal och förhandling**

Personal- och förhandlingsavdelningen arbetar huvudsakligen med strategisk personalpolitik, övergripande organisationsfrågor, förhandlingsfrågor och strategisk IT.

Samarbetet mellan avdelningarna på Stadskansliet har intensifierats för att skapa sammanhållna strategier för att möta visionen Borås 2025. Personal och förhandling arbetar tillsammans med övriga avdelningar med ständiga förbättringar och kontinuerlig verksamhetsutveckling i syfte att Borås Stad ska vara en attraktiv arbetsgivare, som erbjuder sina anställda goda arbetsvillkor och brukare, kunder och medborgare en god service med hög kvalitet. Samarbetet med Kommunikationsavdelningen sker kontinuerligt gällande kommunikationsinsatser och marknadsföring av Borås Stad som en attraktiv arbetsgivare. Samarbetet kommer att fortsätta och har fördjupats under 2016. Avdelningen deltar i ett antal projekt, med målet att klara den framtida personal- och kompetensförsörjningen, bland annat i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) regi samt i nätverket med nio av Sveriges största kommuner.

#### **Chefers kompetensutveckling**

Kompetensutveckling av chefer och arbetsledare i Borås Stad stöds och samordnas av avdelningen, bland annat genom stadens chefsprogram "Chef- och ledarskap i praktiken" och det interna chefsförsörjningsprogrammet "Framtidens chef". Avdelningen arbetar också med ett systematiskt utvecklingsprogram för nya chefer, för att som en god arbetsgivare säkerställa en hög kvalitet på

stadens chefer. Sedan 2009 engageras samtliga chefer i Dialogforum och i det årligen återkommande Chefsforum. I Kommunkompassen påpekas att ”ledarutveckling är ett starkt kort i Borås”.

### **Medarbetarcentrum**

Medarbetarcentrum är en verksamhet som drivs tillsammans med kommuner som ingår i Boråsregionens kommunalförbund. Målsättningen är att underlätta arbetsrotation i syfte att motverka konsekvenserna av så kallade inläsningseffekter för våra anställda. Dessutom används Medarbetarcentrum till att stödja våra chefer och deras arbetsgrupper för ökad hälsa, trivsel och prestation i syfte att vara en attraktiv och hälsosam arbetsplats.

Ca 100 personer har fått stöd till en positiv förändring genom kontakt med Medarbetarcentrum. Totalt har ungefär 200 personer varit i kontakt med MC för reflekterande och coachande samtal eller grupputvecklingsinsatser av olika slag. MC har under året vid 15 tillfällen presenterat verksamheten i olika forum. Ungefär 1500 tjänster har varit föremål för matchning (en ökning med ca 40 procent) med många nöjda medarbetare och chefer som följd.

### **Vakansprövningar**

Central vakansprövning görs i syfte att samordna stadens behov av nyrekrytering med eventuell övertalighet. Under 2016 bedömdes 967 vakansprövningar gällande ca 1400 tjänster vilket var en stor ökning i förhållande till 2015.

### **Jämställdhetsarbete**

Borås stad har antagit avsiktsförklaringen ”Jämställt Västra Götaland” och har därmed anslutit sig till den länsövergripande strategin för jämställdhetsintegrering. Under året har därför ”Program för jämställdhetsintegrering i Borås stad” tagits fram.

SKL:s 2-åriga projekt ”Fler män i förskolan” avslutades i maj 2016.

Under året har det producerats ett material för arbetsplatsträffar kring normkritik och HBTQIA. Arbetsplatsmaterialet innehåller två filmer tillsammans med samtalsguider och fördjupningsmöjligheter som finns tillgängliga på intranätet. Genomförandet av HBTQIA-aktiviteten på arbetsplatsträffarna följs upp i SAM-kalender i Stratsys under 2017.

### **Innovationsplattform Borås**

Borås deltar i ett nationellt, VINNOVA-finansierat, projekt för att stödja innovationer inom den offentliga sektorn. Målet är att skapa en hållbar stadsutveckling genom att undvika stuprör samt arbeta tvärdisciplinärt, processororienterat och förebyggande.

Utvecklingen drivs på av globalisering, bostadsbrist, utmaningar rörande miljö och hållbarhet samt den demografiska utvecklingen där färre personer i arbetskraften måste kunna försörja en åldrande befolkning.

Sex plattformar är etablerade nationellt. Borås-plattformen drivs gemensamt av Borås Stad, Borås Högskola, Borås Energi och Miljö och RISE (f.d. SP). De andra är Stockholm, Kiruna, Malmö, Lund och Göteborg.

Gemensamt har plattformarna ambitionen att skapa en öppen, gemensam och kreativ miljö för samverkan och lärande samt att etablera stödjande processer. Strategin är att utgå från och förstärka pågående satsningar och existerande ambitioner i staden.

### **Arbetsmiljöarbete**

Samarbetet med företagshälsovården kring psykosocial arbetsmiljöscreening har fortsatt under 2016 med fler arbetsplatser. Uppföljning av arbetsplatser från första urvalet visar på positiva resultat på både kort- och långtidssjukskrivningar. Det tyder på att satsningen, påbörjad 2015, var ett steg i rätt riktning för att möta den negativa sjukfallsutvecklingen.

Genom att bygga in det systematiska arbetsmiljöarbetet i stadens styr- och ledningssystem, Stratsys, har cheferna fått ett tydligt stöd för sitt arbetsmiljöarbete. Nu arbetar förvaltningarna efter en gemensam

kalender för arbetsmiljöarbetet, vilket inte bara är ett stöd för chefen utan dessutom stärker likvärdighet och uppföljning av arbetsmiljöarbetet.

Staden genomförde en riktad satsning på motionsloppet Kretsloppet med subventionerad deltagaravgift, utöver ordinarie friskvårdsutbud med motionskampanj, badkort, friskvårdsbidrag, familjeföreläsning och friskvårdskväll. Personalklubben Merkraft har erbjudit ett brett utbud av friskvårdsaktiviteter och är en av Sveriges mest livaktiga personalföreningar.

### **Strategisk IT**

Inom området strategisk IT fortsätter arbetet med ”Grön IT” och finns alltid med som en faktor vid upphandling och val av ny teknik. Arbetet med att göra en ”Grön IT utredning” har påbörjats.

Stadens nya IT-plattform är nu installerad och alla medarbetare och förtroendevalda är överflyttade till den nya miljön. Arbetet med Förvaltningsmodell IT har fortsatt under året.

Inom ramen för ”Borås – den uppkopplade staden” är nu kommunens offentliga verksamhetslokaler utrustade med fritt wifi för besökare och medborgare. Borås 15 största arenor är fiberanslutna och försedda med fritt wifi. Ett koncept för evenemangsnät har tagits fram. Det ger evenemangsledning och mediabolag tillgång till internet för webb- och tv-sändningar från arenan.

Anslagen för fiberutbyggnad och arbetet som avdelningen bedrivit, innebär att det i dag finns 13 fiberföreningar i kommunen. Totalt har sex fiberföreningar, omfattande cirka 1 400 hushåll, fått fiber. Ungefär 90 procent av hushåll och företag i berörda områden har tecknat avtal om fiber.

Strategisk IT har deltagit i ett flertal upphandlingsprojekt, bland annat e-arkiv, journalsystem för elevhälsa och elevvakt, fast och mobil telefoni, ärendehantering och diariesystem, GPS-positioneringssystem, process- och projektverktyg och nationellt datanät för vård och omsorg.

Strategisk IT har under 2016 arbetat med framtagandet av ett koncept för utfärdande av tjänstekort som ska användas för säker inloggning i vård- och omsorgssystem.

Strategisk IT har även haft det sammanhållande ansvaret för att säkerställa bibehållen funktion i merparten av kommunens verksamhetssystem och identitetshantering, vid Borås Stads omorganisation.

Strategisk IT har tagit fram en bredbandsstrategi som är antagen i Kommunfullmäktige.

### **Förhandling**

Enheten för förhandling består av delarna lönebildning/förhandlingar och arbetsrätt, pensionsadministration samt personaladministrationsstöd, PA-stöd. Kostnaderna för löneökningarna under 2016 motsvarar 3,55 procent för alla avtalsområden. Arbetet med att jämföra lika och likvärdiga manliga och kvinnliga yrkesgrupper fortsätter och under året har lönekartläggning och information om detta genomförts, samt en revidering av arbetsvärderingen. Löneöversynsprocessen fortsätter att utvecklas och under 2016 använder sig nästan samtliga av chef-medarbetare-modellen. Enheten har genomfört ett antal informationsträffar inom pensionsområdet. Enheten har deltagit i ett antal arbetsgrupper i samband med omorganisation samt genomfört utredningar, till exempel om central bemanningsenhet.

Under året har utbildningar i LAS-frågor, samverkansavtalet och arbetsrätt genomförts. Ett flertal kollektivavtal har tecknats, däribland antagande av traineetjänster, poolavtal för den centrala bemanningsenheten m.m. Erfarenhetsatsningen för att minska personalrörligheten inom socionomyrket har förlängts. Det personaladministrativa stödet på intranätet fortsätter att utvecklas med ytterligare stöd för personalhandläggare och chefer. Enheten har tillhandahållit telefonrådgivning för HR-funktionerna bland annat rehabiliteringsärenden och arbetsrättsliga frågor.

#### **3.4.1.5 Näringsliv**

Näringsliv är Borås Stads strategiska resurs för tillväxt, näringslivsutveckling och internationell samordning.

Intresset för etablering är fortsatt stort. Industrimark har detaljplanerats under året och försäljningen av de nya områdena har startat. Alla tomter på Viared Norra har sålts. Försäljningen av Viared Västra har inletts och flera företag har startat sin byggprocess. Arbetet med att ta fram ytterligare mark fortsatte under året.

Uppbyggnaden av det textila klustret har under året följt intentionerna i visionen Borås 2025. Borås ses numera som Sveriges och Nordens naturliga kompetenscentrum inom textil och mode.

MarketPlace Borås, affärsarenan i Textile Fashion Center, med ca 200 medlemsföretag från hela Sverige utgör en naturlig samlingspunkt för affärer och utveckling inom textil och mode. Flera internationella medlemmar har tillkommit och stärker därmed det internationella utbytet. I Kontorshotellet finns 43 företag med anknytning till textil och mode. MarketPlace Borås har anordnat flera event, möten och seminarier som stärker näringslivet i Borås utifrån olika textila kunskapsområden såsom produktionsmetoder, utveckling, trendanalyser och framtidsspaning. Den riksomfattande modetävlingen Show Up Fashion Award, för nya designers, genomfördes under året. Efter 5 år är tävlingen nu etablerad på den Svenska modescenen.

Arbetet med att utveckla det textila klustret har pågått fortlöpande. I juni fick staden uppdraget att genom den Europeiska organisationen ACTE leda den Europeiska textila utvecklingen framåt till 2019 i och med att Ulf Olsson valdes till ordförande i organisationen.

Arrangemang inom området som startats av staden har genomfört enligt plan. Borås Stad har via Näringslivsenheten bland annat köpt tjänster av MarketPlace Borås för att nå dessa mål.

Arbetet med att stärka handelsområdet har intensifierats i enlighet med stadens handelsvision. Genom den ekonomiska föreningen E-handelsstaden Borås, har en rad olika aktiviteter genomförts och startats. Över 100 företag samverkar nu mot gemensamma mål och aktiviteter som stärker Borås och näringslivet inom digital handel med konsumentinsikt. Under året har en verksamhetschef tillsatts och operativa grupper har startats inom områdena Nätverk, Kompetens, Logistik och Borås digitala framtid. Utbildningar för framtidens e-handels företagsledare har startat samt utvecklingsverksamhet för skolungdom, kallat Digital slöjd. Tillsammans med högskolan har det viktiga arbetet med att driva på den akademiska kompetensutvecklingen inom området inletts för att på sikt säkra kompetensförsörjningen för företagen.

Teknikklustret inom aktiv bilsäkerhet har under årets utvecklats starkt. Tillsammans med RISE, Chalmers, Lindholmen Science Park och Volvo AB har staden samverkat för att stärka ASTA ZERO. Ett utvecklingsarbete har inletts i syfte att utveckla staden till ett område för utveckling av autonoma fordon och transporter. Ett strategiarbete för att ytterligare utveckla området kring ASTA ZERO har inletts.

Stadens internationella arbete med att stärka de internationella kontakterna och det internationella arbetet genom utbildningsinsatser för förtroendevalda och tjänstemän har fortsatt. Den internationella policyn har uppdaterats och beslutats. Arbetet med att stärka samarbetsformer i internationella frågor har fortsatt och den egna kompetensen inom området har stärkts. Enheten har gett stöd i ansökningsfrågor och bevakat det EU-arbete som påverkar oss. Programet vid internationella besök har implementerats. Ett samarbete kring gemensam utveckling har inletts och till stora delar slutförts med Kosovo.

Samarbetet mellan staden och Högskolan i Borås är starkt och vi arbetar för att koncentrera och optimera forskningen kring stadens kärnområden – textil, resursåtervinning och handel – till Högskolan i Borås. Målet, att stärka forskningen inom nämnda områden, finns med i alla satsningar i staden. Även de satsningar som görs inom innovationsområdet, till exempel Borås Science Park, sker i nära samarbete med högskolan.

Näringslivsdagen på Åhaga tog under året nya stora steg med ett stort deltagarantal och har nu etablerat sig som en viktig samverkansplattform för företagen i Borås. Samarbetet med företagareföreningarna i stort och i synnerhet med föreningen Borås Näringsliv. Samarbetet med BoråsBorås TME AB, är nära och framgångsrikt.

Under året fick vi besked om förändringar inom Ericssonkoncernen med det direkta resultatet att anläggningen i Borås skulle stängas. Under året har vi därför, både på politisk nivå och på tjänstemannanivå, arbetat intensivt för att lindra skadeverkningarna först och främst för de anställda men också för staden som i och med detta riskerar att mista ett viktigt teknikområde. Kontakter har etablerats med Trygghetsrådet och Trygghetsstiftelsen, arbetsförmedlingen med flera för att biträda i arbetet med att hjälpa de anställda till nya arbeten. På strategisk nivå har samarbete inletts med Regeringen, VGR, regeringens samordnare samt enskilda företag för att hitta kompletterande etableringar. Påverkansarbete har bedrivits på flera plan. Ericsson beslutade att inte stänga fabriken helt, utan behålla vissa strategiska utvecklingsområden i Borås.

Waste Recovery-projektet har bedrivit arbete i främst Indonesien och Vietnam. Ansvaret och arbetet i projekten utförs av Borås Waste Recovery AB. Näringslivsenheten bidrar på olika sätt i arbetet.

Årets resultat ligger i nivå med budget.

### **3.4.1.6 Strategisk samhällsplanering**

Avdelningens verksamhet griper över ett brett område, från tidiga strategiska utvecklingsidéer till markförvärv. Avdelningen leder, utvecklar, följer upp och samordnar frågor som avser hållbar översiktlig samhällsplanering, strategiska markfrågor, infrastruktur, kollektivtrafik, lokal utveckling och statistik.

Avdelningen visar ett plusresultat för 2016 på 1 340 tkr. Detta förklaras av lägre konsultkostnader än beräknat eftersom vi inte kunnat projektleda och upphandla i den omfattning som bedömdes i budgeten.

#### **Befolkning**

Folkmängden passerade 109 000 personer under året (109 767 prel. nov -16). Folkökningen från årsskiftet till november blev 1 279 personer (ungefär samma som förra året samma tid), varav 346 genom födelseöverskott (mer än förra året samma tid), 995 genom invandringsöverskott (mer än förra året samma tid) och minus 67 i inrikes flyttningsöverskott[UJ1] . Mycket talar för en fortsatt stabil befolkningsökning.

#### **Bostadsmarknaden**

Bra bostäder i attraktiva lägen är en viktig faktor för kommunens attraktionskraft och möjlighet att erbjuda invånarna ett gott vardagsliv. Den positiva befolkningsutvecklingen ökar trycket på bostadsmarknaden och behovet av att bygga fler bostäder.

Det råder fortsatt bostadsbrist i Borås. Det är svårt att peka ut behov av någon enskild bostadsform, utan bristen kan sägas gälla för flera olika bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer. Efterfrågan finns på allt från studentlägenheter till stora lägenheter och småhus för familjer. En generell satsning på ökat bostadsbyggande kan stimulera flyttkedjor och därmed bidra till minskad bostadsbrist på sikt. Borås Stad förenar god planberedskap med samverkan med marknadens aktörer för att nå ett ökat bostadsbyggande. Ur ett strategiskt samhällsplaneringsperspektiv är det viktigt att bostadsbyggandet sker enligt en resurseffektiv struktur som minimerar markanspråken och underlättar infrastruktur försörjning. Översiktsplanen föreslår en flerkärnig bebyggelsestruktur där tillväxten kraftsamlas i staden, serviceorterna samt de starka kollektivtrafikstråken. Genom att förankra denna strategi hos flera aktörer kan bostadsbyggandet bidra till en hållbar utveckling.

#### **Götalandsbanan**

Under året har Trafikverket sänt Lokaliseringsutredningen Bollebygd-Borås på samråd. Borås Stad har i sitt svar förordat en tunnel under staden med centralt stationsläge. Trafikverket har sammanställt remissvaren. När Borås Stad nått avtal med Sverigeförhandlingen kan Trafikverket besluta om val av korridor. Den 10 juni tog Borås Stad och Sverigeförhandlingen varandra i hand på att skapa förutsättningar för 12 500 bostäder i Borås före 2035 samt en medfinansiering och förskottering på 228



mnkr. Förhandlingarna fortsätter under 2017.

## **Översiktsplan**

Avdelningen har i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Översiktsplanen ska vägleda kommunen i strategiska beslut och prioriteringar som rör den fysiska planeringen och utvecklingen. Under 2016 har arbetet pågått med att ta fram en samrådshandling som går ut på remiss i januari 2017. Våren 2016 ägnades åt en omfattande dialog kring översiktsplanens inriktning. Avdelningen träffade såväl tjänstemän och politiker som allmänheten i samtal kring framtidsscenarier. Med dialogen som grund har ett förslag till översiktsplan upprättats som nu alltså kommer på remiss under våren 2017. Målet är att ha en beslutad översiktsplan vid årsskiftet 2017/2018.

## **Strategiska planer**

Arbetet med strategisk plan för Gässlösa har påbörjats men avvaktar resultatet av lokaliseringsutredningen för Götalandsbanan. Området står inför betydande förändringar när riksväg 27 nu har öppnats. Förslag till Strategisk plan för Sjöbo, Knalleland samt för Tosseryd, Frufällan och Sparsör har utarbetats och remissbehandlats, och dessa bedöms kunna godkännas under 2017.

## **Markstrategisk plan (Riktlinjer för markförvärv och försäljning)**

I det strategiska planarbetet identifieras områden för utveckling av nya bebyggelse- och rekreationsområden. Nuvarande markägoförhållanden har där studerats och utgör underlag för beslut om fastighetsförvärv eller markbyten i en markstrategisk plan. Vi har en betydande omvärldsbevakning av fastigheter som är till försäljning. Tillsammans med berörda förvaltningar görs en första bedömning om eventuella fastighetsköp.

Riktlinjer för markförvärv och försäljning har utarbetats och har från oktober 2016 till januari 2017 varit ute på remiss. Yttrandena ska nu sammanställas och bedöms kunna godkännas under 2017.

## **Framtidens kollektivtrafik**

I arbetet med Framtidens kollektivtrafik har avdelningen arbetat tillsammans med Västtrafik, bussentreprenören och Västra Götalandsregionen med att ta fram en Utvecklingsplan för stadstrafiken i Borås. Denna plan godkändes av samtliga parter under 2016. Under 2016 har arbetet fortsatt med att utreda hur kollektivtrafiken ska hanteras i centrala Borås.

## **Noden Borås**

För att hantera en växande befolkning har Trafikverket, Borås Stad, Regionen och Västtrafik arbetat intensivt med att nå en samsyn och plan för en framtida långsiktig trafikstruktur för det övergripande statliga väg- och järnvägsnätet och det kommunala vägnätet. Studien förväntas föreslå åtgärder på strukturell nivå, som kan spelas in i kommunal, regional och nationell åtgärdsplanering. Detta arbete fortsätter under 2017.

## **Lokalisering av kommunal verksamhet**

En växande befolkning innebär ett ökat tryck på utbyggnad av kommunala verksamheter såsom förskolor och LSS-boenden (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Under året har det tagits fram nya tomter för dessa ändamål med utgångspunkt i kommande behov. Dessa redovisas i kommunens Lokalförsörjningsprogram.

## **Leader Sjuhärad**

Syftet med Leader Sjuhärad (en ideell förening med Leadermetoden som grund) är att utveckla landsbygdens ekonomi. Under året startade en ny programperiod fram till 2020. Borås deltar i projekt som berör landsbygdsområden, med gräns strax utanför tätort Borås. En specifik uppmaning har gått ut för att erbjuda stöd till leder och rekreationsytor. En informationsturné har genomförts 2016 med möten i Borås fyra serviceorter Dalsjöfors, Fristad, Sandared och Viskafors. Samarbete har påbörjats under senkvintern mellan Leader Sjuhärad, Fritids- och folkhälsoförvaltningen och Stadskansliet för ökat stöd till ortsråd.

## **Coompanion Sjuhärad**

Coompanion Sjuhärad stödjer dem som vill starta företag tillsammans med andra. Under 2015 har informationsdelning, utbildning och rådgivning bedrivits till närmare 700 personer. Totalt har 12 företag startat under året, varav hälften är Boråsregistrerade som konsultföretag, förskola eller företag inom Kulturella Kreativa Näringar. Stöd till förvaltningskedet i fiberföreningar har visat sig värdefullt, liksom till arbetsintegrerade sociala företag. Samarbete söks med Creative Cluster för att nå ut bredare i Sjuhärad. Uppstickare inom kooperativ verksamhet är sociala innovationer, solceller, integration och situationen för asylsökande samt odlingskooperativ både i stad och landsbygd.

### **3.4.1.7 Mark och exploatering**

Markavdelningen ansvarar för kommunens fasta egendom samt mark- och exploateringsverksamhet. Avdelningens uppdrag är att delta i stadens utveckling genom att utveckla och förädla mark för bostäder, verksamheter, service, gator, park, natur- och friluftssändamål med mera. Uppdraget innebär köp och försäljning av fastigheter, arrende- och markupplåtelser samt förmedling av kommunala småhustomter. Målet för 2016 var att fortsätta utveckla områden för främst bostäder och fortsätta pågående arbete med att färdigställa mark för verksamheter.

#### **Mark för verksamheter**

Efterfrågan på industrimark för nya företagsetableringar är fortsatt stor i främst stadens västra delar. Därför har takten på iordningställande av säljbar industrimark ökat under 2016.

##### *Viktiga händelser under 2016*

- Viared Västra – cirka 70 ha verksamhetsmark har färdigställts till försäljning, varav några tomter har sålts under året.
- Viared Norra – området är färdigställt och endast verksamhetstomt återstår att sälja.
- Nordskogen – området är färdigställt och den första tomtförsäljningen och byggnationen gjordes klar.
- Östra Brämhult – planprogramsarbete har påbörjats för att studera området kring Östra Brämhult och Kyllared där eventuellt ett mindre verksamhetsområde kan utvecklas.

Flera mindre verksamhetsfastigheter har sålts och byggnation har påbörjats. Några privata fastigheter vid Viareds rondellen har köpts och husen rivits, i syfte att underlätta planeringen av ett nytt verksamhetsområde, Viared Östra.

#### **Mark för bostäder**

Efterfrågan på bostäder i flerbostadshus samt på attraktiva småhustomter är stor. Avdelningen kan genom markförsörjning och exploateringsverksamhet bidra till att möta efterfrågan. Intresset för att bygga bostäder i Borås är stort och mängden markanvisningsförfrågningar har ökat under senaste åren.

##### *Viktiga händelser under 2016*

- Sammanlagt har 8 småhustomter sålts under 2016.
- Exploateringsområdet vid Skjutbanegatan på Dammsvedjan har färdigställts. Efter genomförd markanvisningstävling har byggnationen av 93 hyreslägenheter och 12 radhus påbörjats med planerat färdigställande under 2017.
- I Viskafors har mark sålts till cirka 25 hyresrätter. En detaljplan har påbörjats för ytterligare bostadsbyggnation kombinerad med vårdverksamhet.
- Flera processer med markanvisningar för bostäder har påbörjats.

#### **Markupplåtelser och förvaltning**

Som formell ägare till kommunens egendom har avdelningen det yttersta ansvaret för förvaltningen och skötseln av kommunens mark och fastigheter.

##### *Viktiga händelser under 2016*

- Försäljningen av såväl tomträtter som arrendetomter för småhus har fortsatt enligt uppsatta budgetmål och det totala antalet tillgängliga tomträtter minskar efterhand.

### **3.4.1.8 Kvalitet och utveckling**

Kvalitet och utveckling ska stärka Kommunstyrelsen i dess uppdrag i mål-, framtids- och uppföljningsfrågor. Avdelningen ska följa upp arbetet och samordna nämnder och bolag i kvalitets- och utvecklingsfrågor. Det sker i nära samarbete med förvaltningar och bolag samt med övriga enheter på Stadskansliet.

I samband med omorganisation arbetar många förvaltningar med egna enheter för uppföljning, analys, utveckling samt kvalitetsarbete på förvaltningsnivå. För avdelningen innebär det ändrade förutsättningar för samverkan och arbetet med att hitta nya former har startats.

Avdelningen redovisar ett överskott på 325 tkr.

#### **Borås 2025**

Visionen Borås 2025 är den övergripande målbilden för Borås Stads verksamhet. De första analyserna av målområdena presenterades i årsredovisningen för 2014, och en vidareutveckling av metoden för utvärdering av vision Borås 2025 fortgår.

För att skapa en förståelse för hur Borås Stads olika delar inom ”styr och ledning” hänger ihop har alla chefer i Borås Stad utbildats. En viktig del i denna utbildning är att visa hur all styrning utgår från visionen Borås 2025. I samband med detta visas det så kallade visionsspelet. Spelet öppnar för diskussion kring hållbar utveckling, och verksamheterna kan arbeta utifrån målområdena i en hållbar riktning.

Från och med hösten 2016 ingår denna utbildning i den obligatoriska introduktionen av nya chefer i Borås Stad.

#### **E-tjänster**

Under 2016 har arbetet inletts med att upphandla en e-tjänstform för staden, ett arbete som snabbt skapade intresse hos grannkommunerna. Detta ledde till att Svenljunga, Mark och Borås Stad tillsammans hittade en gemensam plattform. När arbetet närmade sig sitt slut under hösten visade även Kommunalförbundet och de andra kommunerna i regionen intresse för samarbetet. En omstart gjordes och Sjuhäradsregionen gjorde med Borås Stad i täten förarbetet för en öppen upphandling av en regiongemensam e-tjänsteplattform.

#### **Gemensam synpunktshantering**

Under 2016 genomfördes arbetet med att upphandla och införa en ny synpunktshantering i staden. Projektet sammanställde behov, kravställde och kvalitetssäkrade systemet, samt utbildade personal. De olika systemen för felanmälan och för att lämna synpunkter har samordnats. Avdelningen har även väglett förvaltningarna i arbetet med eBlomlådan, en självvärdering som under året redovisats för Kommunstyrelsen. I samband med införandet av Borås Stads nya webbplats har även sidan för självservice gjorts om. Detta har inburit en ökad digital tillgänglighet för våra medborgare och en kvalitetssäkring av de tjänster vi erbjuder via webben.

#### **Brukar- och medborgarundersökningar**

Brukarundersökningar har genomförts inom förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning samt inom bibliotek. Inom äldreomsorgen har Borås Stad deltagit i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning. Undersökningarna visar att brukarna känner sig trygga inom Borås Stads verksamheter och att de upplever att de får ett bra bemötande av de anställda. Brukares inflytande och möjlighet att påverka samt information är områden som behöver förbättras inom flera verksamheter. Inom grundskolan visar elevenkäterna även att studieron, skolmaten och möjligheten att påverka skolans regler är områden där resultaten behöver förbättras.

Återkoppling av resultaten till brukare och medborgare sker på olika sätt. En del av resultaten redovisas också i Jämförelsetjänsten och andra resultat presenteras på Borås Stads webbplats.

### **Utvärdering**

De modeller som Borås Stad använder för att följa upp kvaliteten i verksamheterna, varav brukar- och medborgarundersökningar är en del, har utvärderats under året. Ett förbättringsområde är återkoppling av resultat till brukare och medborgare.

### **Jämförelsetjänsten**

Jämförelsetjänsten "Ett välgrundat val" presenterar resultat och andra fakta inom förskola, grundskola, gymnasieskola samt vård- och omsorgsboende. Tjänsten är i första hand till för Borås Stads invånare för att på ett enkelt sätt kunna jämföra olika enheter med varandra, men den används även internt för jämförelse av enheternas resultat. Jämförelsetjänsten har under året förbättrats utseendemässigt, med syftet att det ska vara lättare för medborgare och brukare att hitta informationen om respektive enhet.

Jämförelsetjänsten har utvärderats under året. Utvärderingen visar att information och kännedom om tjänsten behöver förbättras både i kommunens egen organisation och gentemot medborgare och brukare.

### **Skolstrukturutredning**

En utredning om skolstrukturen har påbörjats under året. Utredningen har kommit fram till ett antal åtgärder som ska verkställas av berörda nämnder och förvaltningar under 2017.

### **Barn och ungdom**

Flera insatser med syfte att utveckla ungas inflytande har gjorts under året. Det ungdomspolitiska programmet med tillhörande handlingsplan är grunden i arbetet och mycket sker i samverkan med andra nämnder, där det operativa ansvaret ligger.

Under året har man tagit fram utbildningsmaterial och kunskapsstöd i arbetet med barnkonventionen. I samband med regeringens förslag att göra barnkonventionen till svensk lag, kommer frågorna upp på agendan och det är viktigt för kommunen att fundera över hur de förhåller sig till vår verksamhet.

I samband med Borås Stads omorganisation har man också påbörjat en dialog med stadsdelsnämnderna samt Fritids- och folkhälsonämnden kring arbetet med barn och ungas inflytande. Omorganisationen innebär ändrade förutsättningar för samverkan och arbetet med att hitta nya former för samverkan behöver fortsättas under året.

Flera nämnder har visat intresse för arbetet med "Unga kommunutvecklare" och har deltagit med uppdrag. Under 2016 har 28 ungdomar varit anställda under tre veckor på sommaren för att arbeta med 11 olika uppdrag från 7 olika nämnder. Syftet med feriearbetet är att unga ska bidra med ett ungt perspektiv på utvecklingsfrågor i kommunen och lära sig mer om kommunens organisation och verksamhet.

### **Ständiga förbättringar**

Under 2016 har avdelningen fortsatt stötta förvaltningarna för att de systematiskt ska kunna arbeta med ständiga förbättringar.

Det finns en god tillgång till handböcker, mallar och verktyg för att stötta förvaltningar och bolag i arbetet med utveckling och analys av olika slag. Detta stöd ska fortsätta att utvecklas vidare under 2017. Arbetet med att kontinuerligt revidera alla centrala styrdokument fortsätter och har framför allt fokuserats på systematik för uppföljning.

### **Processtyrning**

Under året har Samhällsbyggnadsförvaltningens, Tekniska förvaltningens, Miljöförvaltningens och Lokalförsörjningsförvaltningens alla medarbetare fått en introduktion i processtyrning. Dessa förvaltningar arbetar tillsammans för att förbättra sina gemensamma processer och har under året haft stöd från Kvalitet och utveckling.

De förvaltningar som omfattas av Socialstyrelsens föreskrift för kvalitetsledning, stadsdelarna samt Arbetslivsförvaltningen och Sociala Omsorgsförvaltningen, har haft projektgrupper som fått introduktion i processtyrning.

Under 2016 har ett IT-stöd, CANEA ONE, införts för att underlätta arbetet med ett gemensamt och standardiserat arbetssätt kring processtyrning.

### **Översyn av äldreomsorgens kostnader**

Borås Stad satsar stora resurser på äldreomsorgen, mer än andra kommuner med motsvarande förutsättningar. Under året har en omfattande översyn av äldreomsorgens kostnader genomförts som resulterat i en rapport. Rapporten lämnar förslag på områden att arbeta vidare med samt visar på den potential dessa områden har att frigöra resurser till andra insatser för att möta ett växande behov inom området. En del av arbetet har inneburit att kvalitetssäkra uppgifter som finns i våra system för att kunna följa resultat och kvalitet av satsade resurser.

### **Hemtjänstvalet**

Cirka 25 procent av brukarna med hemtjänst har valt privat utförare och vid årsskiftet fanns sju utförare att välja mellan. Två nya utförare har tillkommit under 2016, en utförare har köpts upp av en annan, en utförare har själv sagt upp sitt avtal och en har inte uppfyllt kommunens krav och därför avslutats. Fyra ansökningar har avslagits.

## **3.4.1.9 Centrum för kunskap och säkerhet**

Efter beslut i Borås Stads kommunfullmäktige har kommunstyrelsen den 25 januari 2016 gett kommunchefen i uppdrag att inrätta avdelningen Centrum för kunskap och säkerhet. Avdelningen är organiserad i Stadskansliet direkt under kommunchefen. En avdelningschef till CKS rekryterades och tillträdde den 1 september, en utredare tillträdde den 26 september 2016. Efter att uppdraget omhändertagits ska en bedömning om resurstillskott till CKS göras. Avdelningschefen har i uppdrag att inrätta CKS och bygga upp avdelningen organisatoriskt efter de behov och förutsättningar som finns i Borås Stad, samt strukturera de uppdrag och områden som enligt beslutet CKS ska ansvara för.

Fram till årsskiftet 2016-17 har arbetet lett till att CKS uppdrag konkretiserats och tydliggjorts. Utifrån uppdraget har en organisation skapats och implementerats i Stadskansliet. Vidare har det tagits fram en verksamhetsbeskrivning som dels beskriver CKS uppdrag, men även hur CKS skall arbeta med uppdragen. Samtidigt med organiseringsarbetet av CKS har ett antal ärenden handlagts inom CKS områden.

CKS uppdrag och ansvarsområden enligt beslutet är att:

- Arbeta långsiktigt och strukturellt med att försvåra för kriminell verksamhet, och för oegentligheter och korruption att få fäste i Borås Stads verksamheter.
- Att stödja och driva nätverk och samarbeten för konkreta åtgärder mot oegentligheter och korruption, organiserad brottslighet, gängkriminalitet, våldsbejakande extremism, våld i nära relation samt hedersrelaterat våld.
- Att inrätta och hantera Borås Stads visselblåsarfunktion
- Att ansvara för Borås Stads säkerhets- och försäkringsfrågor.

Mot bakgrund av och med hänsyn till uppdraget och ansvarsområdet har CKS organiserats i tre inriktningar: *Kunskapsinriktning*, *Oegentligheter och korruption* och *Säkerhet*. För en mer detaljerad redovisning av organiseringen och hur CKS skall arbeta hänvisas till CKS Verksamhetsbeskrivning.

#### **Kunskapsinriktningen**

Inriktningen Kunskap skall arbeta långsiktigt, strategiskt och strukturellt med att *förhindra, förebygga* och *upptäcka* organiserad brottslighet/gängkriminalitet, våldsbejakande extremism, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld i Borås. Begreppet kunskap i detta sammanhang avser det faktum att man

måste veta *vad* man skall förhindra, förebygga och upptäcka för att veta *hur* man skall göra detta.

#### *Organiserad brottslighet*

Den organiserade ekonomiska brottslighet som ska motverkas och förebyggas är sådan som är speciellt inriktad mot Borås Stads upphandlingsprocesser, föreningsstödet och Lag om valfrihetssystem. Under 2016 har CKS etablerat kontakter och haft informationsutbyten med Upphandlingsavdelningen, Föreningsstödsenheten och avdelningen för Kvalitet och utveckling (LOV) samt med Mark och exploatering. Kartläggning och identifiering av Borås Stads upphandlingsprocesser pågår och är mycket omfattande. CKS har handlagt 14 ärenden under 2016 som kan härledas till förebyggande/förhindrande arbete mot ekonomisk brottslighet i Borås Stad.

#### *Kriminella nätverk/gängbrottslighet*

Det förebyggande arbetet mot kriminella nätverk och gängkriminalitet har under 2016 främst inriktats på CKS delaktighet och strukturering i det nya lokala Brå (Brottsförebyggande rådet) i Borås Stad. CKS är dessutom, tillsammans med Fritids- och folkhälsoförvaltningen, drivande i ett utvecklingsprojekt som nationella Brå driver för att utveckla trygghets- och brottsförebyggande metoder i utsatta områden (Hässleholmen/Hulta). Metoden är i mångt och mycket inriktad mot kriminella nätverk och gängkriminalitet och dess påverkan på lokalsamhället.

CKS och Bemanningenheten har under 2016 utvecklat rutiner och metoder för att minska risken att kriminell verksamhet och kriminella individer kommer in i Borås Stads verksamheter. Genom denna samverkan har bland annat en förfalskning av ett belastningsregister avslöjats i en rekryteringsprocess vilket föranlett en polisanmälan om urkundsförfalskning.

#### *Våldsbejakande extremism*

CKS ansvarar för genomförandet av Borås Stads plan för att motverka våldsbejakande extremism. Planen bygger på den nationella samordnarens tolv rekommendationer för det lokala arbetet. Redovisning och uppföljning av arbetet under 2016 har redovisats till Kommunstyrelsen. Vidare har samarbete och samverkan initierats under 2016 för att skapa dialog och öka trossamfundens bidrag till ett demokratiskt samhälle. Se vidare redovisningen och uppföljningen av Borås Stads Plan för att motverka våldsbejakande extremism vars genomförande CKS ansvarar för.

#### *Våld i nära relation, hedersrelaterat våld.*

Kontakter och informationsutbyte med Arbetslivsförvaltningens relationsvårdsenhet sker kontinuerligt för att därigenom skapa förutsättningar för det fortsatta strategiskt förebyggande arbetet. Kontakter och utbyte har också skett med Kvinnojouren samt med projektet En kommun fri från våld. Syftet är att försöka fastställa vilken kompetens och vilka strategiska behov Borås Stads verksamheter har inom området för en framtida rekrytering inom området.

#### *Samverkan - samarbeten*

Under 2016 har ett antal initiativ tagits för att skapa både interna och externa samarbeten och samverkan. I november har ett uppstartsmöte genomförts, efter initiativ från CKS, med 13 lokala myndigheter i Borås. Syftet är att utarbeta samverkansformer mot enskilda och gemensamma problembilder. Krami (samverkan mellan Arbetsförmedling, Kriminalvård och aktuell kommun) och Frivården är andra exempel där samarbete etablerats. Dessutom har ett stort antal informationstillfällen genomförts både internt och med externt om CKS verksamhet.

#### *Oegentligheter och korruption*

Den andra inriktningen för CKS är oegentligheter och korruption som är en särskild process i CKS. Utredare och chef har medverkat vid två utbildningar avseende korruption och oegentligheter i kommuner och landsting samt Fusk i välfärdssektorn. Utbildningarna kommer att utgöra en grund för det förebyggande arbetet mot oegentligheter och korruption i Borås Stad.

#### *Visselblåsarfunktion*

Under 2016 har erfarenhetsinhämtning skett från kommuner som har inrättat visselblåsarfunktion.

Vidare har samråd skett med Borås Stads Juristavdelning, Revisionsenheten och Kommunikationsavdelningen. Därigenom har en för Borås Stad anpassad visselblåsarfunktion byggts upp och inrättats i CKS. Funktionen kommer att vara i bruk i slutet av januari 2017.

#### Säkerhetsenheten

CKS tredje inriktning är Säkerhet, som ansvarar för Borås Stads säkerhets- och försäkringsfrågor samt Borås Stads krisberedskap. Tidigare har säkerhetsfrågorna hanterats övergripande av en säkerhetschef. Säkerhetssamordnarna har varit organiserade var för sig i de olika stadsdelsförvaltningarna och i Arbetslivsförvaltningen och i Sociala omsorgsförvaltningen. Ansvarig för Borås Stads krisberedskap har tillhört SÄRF och varit placerad där.

#### *Organisering av säkerhetsarbetet och krisberedskapen i CKS*

Under 2016 har en Säkerhetsenhet bildats i CKS för att ta hand om uppdraget. Säkerhetschefen är chef för enheten. Säkerhetssamordnarna och krisberedskapssamordnaren har organiserats i CKS säkerhetsenhet under säkerhetschefen. Genom organiseringen skapas förutsättningar för ett effektivt och enhetligt säkerhetsarbete i Borås Stad. Säkerhetssamordnarna är placerade i de tre stora klustren, med ett gemensamt ansvar för övriga förvaltningar. Under 2016 har de tillsammans med säkerhetschefen påbörjat informationsutbyte med samtliga förvaltningar om Borås Stads säkerhetsarbete i Borås Stads nya organisation.

Krisberedskapens placering i Stadshuset och inom CKS säkerhetsenhet har redan inneburit effektivitets och informationsfördelar. En revision av *Borås Stads Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser* har under 2016 påbörjats, och en handlingsplan avseende krisberedskapen utarbetats och delgivits Borås Stads förvaltningar för en säker övergång i Borås Stads nya organisation 1 januari 2017 vad gäller krisberedskap.

För en närmare beskrivning av CKS Säkerhetsenhet hänvisas CKS verksamhetsbeskrivning.

#### *SBA, SSA och Hot och våld*

Säkerhetschefen har under senare delen av 2016 tillsammans med säkerhetssamordnarna och krisberedskapssamordnaren utvecklat den nya organiseringen och arbetsmetoder. Den 1 januari 2017 har säkerhetsenhetens personal placerats i Stadsledningskansliet och i CKS.

#### *Övrigt*

CKS har vid ett antal tillfällen givit stöd, råd och hjälp i ärenden som handlar om olika former av våld i Borås Stads verksamheter. Främst har stödet handlat om att identifiera behovet av säkerhetshöjande åtgärder samt att skapa kontaktvägar till rättsvårdande myndigheter, och ge råd och stöd i eventuella förestående rättsprocesser. Dessutom har CKS varit involverad i en översyn av Borås Stads rutiner och handlingsplaner när och om medarbetare och chefer utsatts eller riskerats utsättas för hot och/eller våld.

### 3.4.2 IT-kostnader (ny plattform och licenser)

Under Stadskansliet redovisas även kostnaderna för den nya IT-plattformen, som finansieras genom öronmärkta medel från bokslutet 2012. Kostnaderna uppgick till 11,8 mnkr 2016.

Kostnaderna för IT-licenser finansieras genom centralt avsatta medel och Stadskansliet har tillförts 12,3 mnkr i ökat kommunbidrag under året.

### 3.4.3 Kommunikation

Kommunikation använd på ett genomtänkt sätt är ett fantastiskt redskap för oss att skapa sammanhang och förståelse för Borås Stads uppdrag och verksamhet. Kommunikationsavdelningens ansvar är att se

till att det redskapet används på ett strategiskt och genomtänkt sätt i samarbete med andra eller genom egna aktiviteter.

Avdelningen ska bidra till att

- Borås Stad ständigt blir bättre på att kommunicera
- förverkliga vår vision Borås 2025
- öka medborgarnas kunskap om och förståelse för kommunens beslut
- boråsarna är engagerade i Borås utveckling och deltar i medborgardialoger
- stärka bilden av Borås Stad och Borås hos boråsare och i omvärlden.

Utmaningen att nå fram blir större för varje dag. Det beror till stor del på digitaliseringen – varje person har tillgång till en enorm mängd information. Det har lett till en förskjutning från mass- till personlig kommunikation. Den utvecklingen kommer att fortsätta. Därför måste bra kommunikation präglas av anpassade budskap, lyhördhet och flexibilitet. Vi måste också förhålla oss till att många av kommunens verksamheter verkar i konkurrens, vilket ställer större krav på oss att marknadsföra det vi erbjuder.

Avdelningen har under året stöttat kommunens verksamheter i kommunikations-, marknadsförings- och PR-strategiska frågor och aktiviteter. Hit hör bland annat kommunikationen kring Götalandsbanan och Sverigeförhandlingen, KAL-projektet, kommunikation i samband med allvarliga händelser/olyckor eller förtroendefrågor samt i arbetet med att marknadsföra kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Vi arbetar med att nå ut med Borås Stads budskap till media, bland annat genom pressmeddelanden. Under 2016 skickade vi 66 pressmeddelanden och vårt pressrum hade 66 014 visningar.

Nya boras.se, som lanserades i slutet av året, innebär att kommunen nu har en modern och tilltalande webbplats där det är lätt för besökaren att uträtta sitt ärende. Inköp av konsulttjänster för design och programmering kostade cirka 200 000 kronor, i övrigt är nya boras.se resultatet av ett internt utvecklingsarbete.

Under 2016 har vi ökat Borås Stads närvaro i sociala medier. På Kommunikationsavdelningen arbetar vi med våra centrala konton, med fokus på Facebook och Instagram. Det har gett resultat, exempelvis har andelen följare på Facebook ökat med 50 procent under året.

Kommunikationsavdelningen driver det attitydskapande arbetet mot nedskräpning inom Borås rent och snyggt. I november blev Borås för andra året i rad utsedd till Årets Håll Sverige Rent-kommun, i konkurrens med samtliga svenska kommuner, tack vare sitt strategiska arbete mot nedskräpning.

Under Almedalsveckan väckte Borås Stad tillsammans med Högskolan i Borås och Västsvenska Handelskammaren en diskussion om hur svensk handel ska rustas för ökad digitalisering och om Borås position och möjlighet att vara ledande i det arbetet.

Tillsammans med Personal och förhandling har avdelningen tagit fram ett nytt koncept för att stärka vårt arbetsgivarvarumärke, bland annat genom ett nytt magasin och monterdesign för vårt deltagande på rekryteringsmässor.

Avdelningen har ansvarat för kommunikationen om översynen av Borås Stads organisation. Inledningsvis riktades kommunikationen främst mot medarbetarna. Den senare delen av året har vi riktat oss mot invånarna för att ge dem förståelse för varför vi ändrar vår organisation och hur det påverkar dem själva.

Kommunikationsavdelningen har under året gjort en omfattande revidering av Borås Stads grafiska regler.

Personaltidningen Saxen, som ges ut fyra gånger per år, har ett koncernövergripande perspektiv med ett brett innehåll från förvaltningar och bolag. Medborgartidningen Såklart Borås fokuserade i två nummer under året bland annat på skolan och på vår nya organisation.

Under 2016 har Borås Stad haft avtal om marknadsföringssamarbete med IF Elfsborg, Borås Basket, och Gina Tricot Grand Prix. Syftet med samarbetet är att marknadsföra såväl Borås Stad som Borås.

Kommunikationsavdelningen hade 2016 sju medarbetare. Årets resultat ligger under budget, beroende



på vakanser.

### 3.4.4 Administrativ service (juridik)

Avdelningen ger juridiskt stöd till Kommunstyrelsen, övriga nämnder och vissa av de kommunala bolagen.

Verksamheten visar ett överskott på 525 tkr, på grund av att man under året fått ersättning för rättegångskostnader på 500 tkr.

### 3.4.5 Personaladministration

#### **Kompetens**

Verksamheten är väl etablerad i kommunens organisation och är numera en given partner, när det gäller att anordna kompetensutveckling för kommunens personal.

#### **Företagshälsovård**

Previa är vår företagshälsovård, de är en oberoende (partsneutral) expertresurs i arbetsmiljöarbete, rehabilitering och arbetsanpassning. Avtalet har förlängts till och med 2017-08-31. Kostnaden för företagshälsovård debiteras respektive nämnd.

#### **Fackliga företrädare**

Av de fackliga företrädarna arbetar 6,65 årsarbetare centralt och är förhandlingsmotparter till Kommunstyrelsen. Kostnaderna för övriga fackliga fördelas på förvaltningarna.

### 3.4.6 Nämnd och styrelseverksamhet

Verksamheten avser kommunalråden, Kommunstyrelsens beslutssammanträden samt övriga sammanträden. Här ingår även administrativt stöd till kommunalråd och Kommunstyrelsens gruppledare.

Verksamhetens kostnader överskred budget med 1 081 tkr, främst på grund av högre personalkostnader än budgeterat beroende på bland annat ej budgeterade kostnader för tjänste- och studieresor.

### 3.4.7 Markreserv

Verksamheten omfattar intäkter och kostnader till följd av upplåtelse av kommunal mark för olika ändamål. Intäkterna på ca 21 mnkr omfattar externa arrenden för till exempel jordbruk, anläggningar, samt interna arrende för till exempel kommunens olika idrottsanläggningar. Kostnaderna på 13 mnkr omfattar i huvudsak kapitalkostnader, fastighetsskatt, lantmäteriarenden, saneringar, rivningar samt fastighetsvärderingar. Verksamheten har varit relativt konstant de senaste åren.

### 3.4.8 Miljö och hälsoskydd

Blå Stjärnans djursjukhus har erhållit ett bidrag på 140 tkr för att skapa möjlighet att driva jourverksamhet.

### 3.4.9 Totalförsvaret och samhällsskydd

Statsbidraget till verksamheten Civilförsvaret uppgick 2016 till 2,2 mnkr. Enligt lagen om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap vilar ett antal uppgifter på kommunen. Risk- och sårbarhetsanalyser, planering för extraordinära händelser, utbildning, övning och rapportering är exempel på uppgifter. Kommunens uppgifter i krishanteringssystemet samordnas av en säkerhetssamordnare vid Stadskansliet, kostnaden för detta uppgick till runt 1,6 mnkr.

Verksamheten Civilförsvaret redovisar ett positivt resultat på 654 tkr.

### 3.4.10 Väghållning inom tätort

Borås Stad har bidragit med 531 tkr i medfinansiering av väghållning inom tätort. 465 tkr avser anslutning av v1800 och Rv42 samt GC-väg utmed väg 1800 i anslutning till detaljplan Paradis i Sparsör. Resterande 66 tkr avser ny plankorsning i anslutning till Viskafors station och Vattenfalls damm, utmed Viskadalsbanan.

### 3.4.11 Näringsliv

Verksamheten omfattar i huvudsak arrendet för Hälleredanläggningen samt tomträttsverksamheten för industri.

Arrendeintäkterna för Hällered är reglerade i avtalet med Asta Zero och täcker inte kapitalkostnaden, därav ett negativt resultat på ca 800 tkr.

### 3.4.12 Bostäder

Verksamheten omfattar tomträttsupplåtelse för bostadsändamål och arrende för fritidsbebyggelse. Under 2016 har 21 tomrätter sålts, vilket naturligt medför en liten minskning av intäkterna från tomträttsavgälderna. Under 2015 såldes 33 tomrätter och 27 arrendetomter vilket också påverkar intäkterna 2016.

### 3.4.13 Vård och omsorg

FoU Sjuhärad Valfärd bedriver FoU-arbete inom välfärdsområdet med inriktning på sociala frågor inom det kommunala ansvarsområdet. Finansieringen bygger på 13 kronor per kommuninvånare och år, vilket innebär ca 1,4 mnkr för Borås Stads del för 2016.

## 4 Nämndens verksamhet 2

### 4.1 Kommungemensam verksamhet

### 4.2 Resultat

#### Ekonomiskt sammandrag

| Tkr   | Bokslut 2014    | Bokslut 2015    | Budget 2016     | Bokslut 2016    | Avvikelse     |
|---|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|---------------|
| Statsbidrag                                       |                 |                 |                 |                 |               |
| Avgifter och övriga intäkter                      | 60              | 8               | 35              | 7               | -28           |
| <b>Summa intäkter</b>                             | <b>60</b>       | <b>8</b>        | <b>35</b>       | <b>7</b>        | <b>-28</b>    |
| Personal  | 0               | 0               | 0               | 0               | 0             |
| Lokaler   |                 |                 | -1 937          | -1 937          | 0             |
| Övrigt  | -101 005        | -104 156        | -104 148        | -105 719        | -1 571        |
| Kapitalkostnader                                  |                 |                 |                 |                 |               |
| <b>Summa kostnader</b>                            | <b>-101 005</b> | <b>-104 156</b> | <b>-106 085</b> | <b>-107 656</b> | <b>-1 571</b> |
| Buffert (endast i budget)                         |                 |                 |                 |                 |               |
| <b>Nettokostnad</b>                               | <b>-100 945</b> | <b>-104 148</b> | <b>-106 050</b> | <b>-107 649</b> | <b>-1 599</b> |
| <b>Kommunbidrag</b>                               | <b>97 950</b>   | <b>102 250</b>  | <b>106 050</b>  | <b>106 050</b>  | <b>0</b>      |
| <b>Resultat efter kommunbidrag</b>                | <b>-2 995</b>   | <b>-1 898</b>   | <b>0</b>        | <b>-1 599</b>   | <b>-1 599</b> |
| <b>Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat</b> |                 |                 |                 |                 |               |
| <b>Resultat jfr med tillgängliga medel</b>        | <b>-2 995</b>   | <b>-1 898</b>   | <b>0</b>        | <b>-1 599</b>   | <b>-1 599</b> |
| <b>Ackumulerat resultat</b>                       |                 |                 |                 |                 |               |

#### Resultatanalys

Kommunbidraget för den Kommungemensamma verksamheten uppgick till 106 050 tkr medan nettokostnaden slutade på 107 649 tkr, dvs 1 599 tkr högre än budgeterat. Budgetavvikelsen förklaras till stora delar av driftbidraget till Inkubatorn på 1 200 tkr som getts under året men som inte var budgeterat men det har även varit högre kostnader till Västtrafik då fler personer som är 65 år och äldre väljer att hämta ut sina busskort och nyttja kollektivtrafiken.

### 4.3 Budgetavvikelse

#### Verksamheternas nettokostnad

| Tkr | Bokslut 2014 | Bokslut 2015 | Budget 2016 | Bokslut 2016 | Avvikelse |
|-----|--------------|--------------|-------------|--------------|-----------|
|-----|--------------|--------------|-------------|--------------|-----------|

| Tkr  | Bokslut<br>2014 | Bokslut<br>2015 | Budget 2016 | Bokslut<br>2016 | Avvikelse |
|--|-----------------|-----------------|-------------|-----------------|-----------|
| <b>Övrig gemensam verksamhet</b>           |                 |                 |             |                 |           |
| Intäkter                                   | 42              | 0               | 35          | 0               | -35       |
| Kostnader                                  | -113            | -111            | -112        | -113            | -1        |
| Resultat                                   | -71             | -111            | -77         | -113            | -36       |
| <b>Bidrag till samarbetsorganisationer</b> |                 |                 |             |                 |           |
| Intäkter                                   |                 |                 |             |                 |           |
| Kostnader                                  | -14 739         | -15 696         | -15 954     | -16 023         | -69       |
| Resultat                                   | -14 739         | -15 696         | -15 954     | -16 023         | -69       |
| <b>Näringslivsfrämjande åtgärder</b>       |                 |                 |             |                 |           |
| Intäkter                                   |                 |                 |             |                 |           |
| Kostnader                                  | -2 547          | -2 523          | -1 937      | -3 137          | -1 200    |
| Resultat                                   | -2 547          | -2 523          | -1 937      | -3 137          | -1 200    |
| <b>Räddningstjänst</b>                     |                 |                 |             |                 |           |
| Intäkter                                   |                 |                 |             |                 |           |
| Kostnader                                  | -71 982         | -74 208         | -76 078     | -76 142         | -64       |
| Resultat                                   | -71 982         | -74 208         | -76 078     | -76 142         | -64       |
| <b>Kommunikationer</b>                     |                 |                 |             |                 |           |
| Intäkter                                   |                 |                 |             |                 |           |
| Kostnader                                  | -11 624         | -11 618         | -12 004     | -12 241         | -237      |
| Resultat                                   | -11 624         | -11 618         | -12 004     | -12 241         | -237      |
| <b>Ekonomiskt bistånd</b>                  |                 |                 |             |                 |           |
| Intäkter                                   | 18              | 8               | 0           | 7               | 7         |
| Kostnader                                  |                 |                 |             |                 |           |
| Resultat                                   | 18              | 8               | 0           | 7               | 7         |
| <b>Intäkter</b>                            |                 |                 |             |                 |           |
| <b>Kostnader</b>                           |                 |                 |             |                 |           |
| <b>Resultat</b>                            |                 |                 |             |                 |           |
| <b>Intäkter</b>                            |                 |                 |             |                 |           |
| <b>Kostnader</b>                           |                 |                 |             |                 |           |
| <b>Resultat</b>                            |                 |                 |             |                 |           |
| <b>Totalt</b>                              |                 |                 |             |                 |           |

| Tkr       | Bokslut<br>2014 | Bokslut<br>2015 | Budget 2016 | Bokslut<br>2016 | Avvikelse |
|-----------|-----------------|-----------------|-------------|-----------------|-----------|
| Intäkter  | 60              | 8               | 35          | 7               | -28       |
| Kostnader | -101 005        | -104 156        | -106 085    | -107 656        | -1 571    |
| Resultat  | -100 945        | -104 148        | -106 050    | -107 649        | -1 599    |

## 4.4 Verksamhetsanalys

### 4.4.1 Övrig gemensam verksamhet

Erlagda avgifter för upphovsmannarätt (i huvudsak stadens utnyttjande av upphovsrättsskyddad musik) ligger något över budget.

### 4.4.2 Bidrag till samarbetsorganisationer

Utfallet för bidragen till samarbetsorganisationer uppgår till 69 tkr mer än budgeterat. Utfallet uppgick till 16 023 tkr mot det budgeterade 15 954 tkr. Utfallet består av bidrag till SKL på 2 694 tkr, Sjuhäradsbygdens kommunalförbund på 7 855 tkr samt Navet på 5 474 tkr.

### 4.4.3 Näringslivsfrämjande åtgärder

Den kommungemensamma verksamhetens resultat för näringslivsfrämjande åtgärder uppgår till 3 137 tkr vilket är 1 200 tkr mer än budget och avser driftsbidrag till Inkubatorn i Borås.

### 4.4.4 Räddningstjänst

Kommunerna Borås, Bollebygd, Svenljunga, Tranemo, Mark och Ulricehamn har bildat ett räddningstjänstförbund, Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, som ska svara för räddningstjänsten inom området.

Kostnaderna för räddningstjänsten för Borås Stads del 2016 uppgick till 76,1 mnkr, varav 1,2 mnkr avser vattendykverksamheten.

### 4.4.5 Kommunikationer

Borås Stad gör tillköp av kollektivtrafiken som gör att alla periodkort i kommunen har samma pris, att färdtjänstberättigade reser gratis och att personer som är 65 år och äldre åker gratis under lågtrafikperioder.

Totalt hamnade kostnaderna 2016 på 12,2 mnkr, vilket var 0,2 mnkr högre än budget. Kostnaderna har blivit högre då fler personer väljer att hämta ut dessa kort och nyttja kollektivtrafiken.

### 4.4.6 Ekonomiskt bistånd

Verksamheten budgeteras ej, men har under 2016 genererat 7 tkr.

# 5 Verksamhetsmått

## 5.1 Egen organisation

| Verksamhetsmått                              | Årsutfall 2014 | Årsutfall 2015 | Budget 2016 | Årsutfall 2016 |
|--|----------------|----------------|-------------|----------------|
| Andel personer som har heltidsanställningar. | 100            | 100            | 100         | 100            |

# 6 Investeringar

## Investeringsprojekt

| Tkr  | Godkänd utgift | Utgift tom 2015 | Utgift 2016   | Återstår       |
|--|----------------|-----------------|---------------|----------------|
| Utbyggnad av övriga industriområden          | 75 000         | 0               | 0             | 75 000         |
| Utbyggnad av Viared Västra                   | 316 700        | 230 842         | 70 320        | 15 538         |
| Utbyggnad av Viared Norra                    | 50 000         | 45 638          | 1 103         | 3 259          |
| Utbyggnad av Nordskogen                      | 40 000         | 37 122          | 0             | 2 878          |
| Utbyggnad av bostadsområden                  | 30 000         | 7 089           | -1 243        | 24 154         |
| Inköp av fastigheter                         | 120 000        | 10 909          | 2 805         | 106 286        |
| Försäljning av industritomter (exploatering) |                | -30 000         | -39 600       | 69 600         |
| Försäljning av bostadstomter (exploatering)  |                | -4 800          | -16 900       | 21 700         |
| Försäljning av övriga fastigheter            |                | -35 000         | -19 600       | 54 600         |
| <b>Summa</b>                                 | <b>631 700</b> | <b>261 800</b>  | <b>-3 115</b> | <b>373 015</b> |

## Analys

Bland de inköpta fastigheterna har förvärv av fastigheterna Torpa-Hestra 4:2 och Jössagärdet 12 på Gässlösa gjorts.

Utbyggnad av industriområden pågår i Viared Västra.

För anläggningsentreprenad på bostadsområdet Dammsvedjan har vidarefakturerings gjorts till Borås Energi och Miljö för VA kostnader.

Under året har industritomter sålts på Viared och Nordskogen. Mark och fastigheter har även sålts för bland annat bostadsändamål, nämnas bör del av Gässlösa 5:1 (Dammsvedjan).

Det har även sålts cirka 21 stycken tomträtter för småhus under året.

För de tre raderna Försäljning ser man i kolumnen "Återstår" en summering av försäljningen t.o.m. 2016.

I tabellen summeras alla rader vilket gör att summan 373 mnkr i kolumnen "Återstår" är inklusive

försäljningsraderna. Summan som återstår av de godkända utgifterna på totalt 632 mnkr uppgår efter 2016 till 227 mnkr.